

NARODNI LIST

Ishaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta številka 8.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrta leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Se Vam odpirajo oči?

Vprašam Vas, kmete, ki ste pri zadnjih deželnozbornih volitvah šli v boj za klerikalce in lažikmečko zvezo, — se Vam pri sedanji politiki Vaših zvezarskih poslancev odpirajo oči?

Vprašam Vas, tovarniški, kmetijski delavci, še niste spoznali, kake so Vaši poslanci, oni poslanci kmečke zveze, ki Vaše koristi tako »krasno« varujejo? — Na njih delih jih bode spoznali! — Videli ste dela teh »kmečkih« in »delavskih« poslancev, videti imate priliko dan na dan, kako zasto pajo Vaše koristi Terglav, Meško in Vrečko, in Ozmeč in Benkovič, in Vaše — Vi delavci, Korošec in Pišek! — In Vi se ne zganete? —

Je slovenski kmet res že tako navajen biča, je že tako navajen batine, da se več ne zgane, ako ga njegovi lastni zastopniki z bičem in batinami pretepajo?

Je slovenski delavec že tako izmučenega in upognjenega hrbta, da brez odpora prenaša tako politiko, kakor je klerikalna?

Dosedaj se je mislilo, da se bo slovenski kmet vendar vsaj takrat zganil, kadar se gre za njegove gospodarske koristi in da bo vsaj takrat glasno zaklel in zamahnil po svojih zapeljivcih, ko se gre za njegovo gospodarsko škodo. — In mislilo se je, da ima slovenski delavec več politiške samozavesti in da bo pokazal vrata onim, ki ga izmozgavajo in za nos vodijo — poslancem kmečke zveze?

Konstatiramo lahko po znamenjih, ki se pojavljajo v zadnjih dneh po slovenskem Štajerskem, da je masa slovenskega ljudstva se zganila, — da stiskajo ljudje pesti proti onim, ki so postali njihovih škodljivci, da se zavedajo, da so bili po donečih besedah klerikalnih politikov zapeljani in varani!

Besede klerikalnih politikov so v najostrejšem nasprotju z njihovimi dejanji. — Laž je njih orožje, zavijanje in obrekovanje je njih politično sredstvo v doseg umazanij in sebičnih namenov. —

Zakaj se sedaj zaganjata »Straža« in »Slov. gospodar« s tako silo v Narodno stranko in njene voditelje, posebno v deželnega poslanca dr. Kukovca? Zakaj vihtijo vidni in nevidni uredniki teh dveh klerikalnih lističev golido v rokah in lažejo in obrekujejo kakor redkokedaj? —

Namen je prozoren. — Gre se za to, prikriti slaba dejanja, izdajstva na svojih volilcih in umiriti lastno slabo vest! — Gre za to, da se ljudstvo, ki dá mnogo na velike besede in pozabi hitro uspehe dela, da se ljudstvo preslepi in odvrne od grehov klerikalne politike. —

Zakritije treba dva velika greha, nastop klerikalnih deželnih poslancev pri dokladah na pivo in priglasovanju o predlogu za odpravo bernje.

Ni treba razkladati, kako oškodovani bodo z zvišanjem doklad na pivo gostilničarji, delavci, hmeljarji. Pivo se bo vsled zvišanja doklad podražilo; delavcem se odvzame možnost, si pivo po urah težkega dela privoščiti, ker vsled podražanja piva ne bodo mogli si ga kupiti; množina popitega piva, ki se že sedaj leto za letom zmanjšuje, bo zelo padla; piva se bo varilo manj; vsled tega se bo potrebovalo manj hmelja in oškodovani bodo potemtakem tudi hmeljarji, ker bo cena hmelju padla. —

Vsako zvišanje pivske doklade je torej na škodo kmetom, delavcem in gostilničarjem. Kdor glasuje za zvišanje doklad na pivo, — ta škoduje kmetom, delavcem in gostilničarjem. — To so storili vsi slovenski klerikalni deželni poslanci štajerski, ker so glasovali za povišanje doklade na pivo. Oškodovani so svoje volilce in zaslužijo, da se jih kot škodljivce slovenskega ljudstva javno ožigos.

Sramota izdajstva ljudskih, kmečkih in delavskih koristij pade na klerikalne poslance tem bolj, ker so s svojim glasovanjem omogočili deželnemu odboru štajerskemu, da bo še naprej gospodaril v škodo slovenskega prebivalstva, — ker so dali deželnemu odboru sredstva v roke, da nas bo še bolj zatiral. —

Kako razumejo klerikalni poslanci varovati koristi kmečkega ljudstva, so pokazali v pripiglasovanju o predlogu za odpravo bernje ali zbirce.

Deželni poslanec dr. Kukovec je dal našim klerikalnim »kmečkim« poslancem priliko, da javno pokažejo, kako vedo varovati koristi svojih kmečkih volilcev. — Dal jim je priliko, da pokažejo, da so njim ljudske koristi višje kakor lasten žep. —

Stari ljudje med nami se še spominjajo tlake in desetine. — Tlačaniti so morali grajščakom, ki so jih za njihovo delo zmerjali in pretepali. Dajati so morali desetino grajščakom in duhovščini. — Gospoda se ni brigala, ali je ostalo kmetiču dovolj pridelka za preživljenje, — da je le imela sama polne kašte rumene pšenice. — Država je bila močna dovolj, da je odpravila tlako in desetino proti mali odkupnini. — Kmet si je oddahnil, — postal je človek. Prej je bil tem grajščakom samo delavna živina. — Pa popolnoma si ni mogel odahnuti. — Kajti desetina nasproti duhovščini se ni odpravila povsod, ampak je ostala v obliki bernje ali zbirce.

Kakor nekdanj hodijo še danes župnik in kaplan in mežnar od kmečke hiše do bajte, — ne izpustijo nobene in vzamejo vse, kar se njim »prosvoljno« dá, pšenico, rž, maslo, meso, prediva, — vse kar kmečka hiša in kočarska bajta zmore. — Ne zadosti, da imajo cerkve lepe vinograde in rodovitna polja ter bogate gozdove, — ne zadosti, da uživa duhovščina navadno najlepša in največja posestva v fari — ter da dobiva plačo od države; ne zadosti, da nima za nikogar drugega, ne za ženo in ne za otroke skrbeti, ampak samo za sebe; ne zadosti, da se duhovniki ob teh dohodkih bogatijo; — mora se še vzdržati eden najkrivičnejših davkov kar jih pozna sedajna doba, — bernja ali zbirca. —

Krivičnost tega davka obstoji v tem, da je naložen samo kmečkemu stanu. Delavec, meščan, obrtnik ne dajeta zbirce, — poslužujeta se pa duhovnika ravno tako kakor kmet in kočar ali bajtar. Ali ni pravica za vse enaka?

Krivičnost bernje obstoji v neenaki razdelitvi dajatev. Razdelitev je iz starih časov. Med tem so se posestva spremenila, ena povečala, druga razkosala in zmanjšala. Bernja je ostala ista in se ni spremenila. — Tako se prigodi, da mora mnogokrat dajati kočar ali bajtar več kakor veliki kmet. —

Krivičnost bernje obstoji v tem, da se nič ne ozira na dobro ali slabo letino. — Naj ti je toča vse pobila ali suša vse vzela, — kmet daj zbirco, jaz imam pravico in jo terjam! —

In krivičnost obstoji v izterjavanju. Zoperstavljanje se ne smeš, ampak tiho bodi in daj, le daj za božji lon, če ne, bo prišel sodnijski mož in bo rubil in gnal na boben! —

Vsak pravičen mož mora biti za to, da se ta krivica, katero trpe naši kmetje in kočarji stoletja in desetletja, že vendar enkrat odprav. —

Bernja ne sodi v sedanji čas, je preostanek starih časov tlačanstva in desetine. Za duhovnika, ki je količkaj rahločuten, mora biti pobiranje zbirce nekaj sramotnega in ponižujočega. —

Pa naši klerikalci so trdi, kadar se gre za njihove žepce. — Vstali so g. dr. Benkovič v deželnem zboru in so v svojem imenu in v imenu kluba poslancev kmečke zveze izjavili, da so on in kmečki poslanci kmečke zveze proti odpravi bernje; kmet naj le plača in naj le da, ker je duhovščina uboga.

Niti sram jih ni bilo, kmečkih poslancev slovenske kmečke zveze — ko so glasovali proti odpravi bernje. —

Spoznali ste, kmetje, Vaše poslance »kmečke« zveze na njihovih delih! Bodete jim poljubili roko za to, ker Vas silijo, dajati še naprej bernjo? —

LISTEK.

Oče.

Spisala Olivija Sandström.

(Dalje.)

Lars Larsen je bil slabe volje, ko se je vrnil v vojašnico.

Proti svojemu dobremu prepričanju in proti svoji volji je bil proglašen za očeta Kristininega otroka. A za hip se je že sprijaznil z usodo. Delal je svojo službo točno kakor prej; trudil se je, da je čim boljše korakal na obsežnem travniku vojaškega vežbališča in pri telovadbi je skušal čimnajboljše izvesti najtežje vaje.

Minilo je kakih šest nedelj, ko je nekoč sprejel Lars pismo od Kristine. Pisala je, da leži težko bolna v bolnišnici in da bi rada z njim govorila nekaj besed.

Lars je počakal do sobote; ta dan pa si je izprosil od stotnika dovoljenje do večera prihodnje nedelje. „Mogoče“ — si je mislil — „se ji je vzbudila vest in mogoče na smrtni postelji pove resnico.“

Ves vesel se je odpeljal z vlakom proti domu, kjer že ni bil, odkar je vojak. Čemu bi bil šel tja? Ni imel tam nikogar, proti komur bi se bil mogel ponašati s svojo uniformo. Zdaj pojde tja, ker je poklican. Noč prespi pri starem Andrešu, k Jensenovim, kjer je bil dozdaj njegov dom, ne pojde. Noče se srečati s tem človekom A če mu

pove Kristina resnico, pa bo šel tje in bo povedal mlademu Jensenu, kar mu gre.

Na postaji Hilleröd je izstopil in se je podal po ovinku krog vasi na daljno pot. Bilo je odtod do okrajne bolnišnice poldrugo miljo.

Sveži poljski zrak, premešan z različnimi vonjavami, ga je obdal. Žito je že prehajalo v klasje — in Lars niti zraven ni bil, ko se je sejalo. Na drevju polno jabolk, in Lars letos ni videl niti drevja cveteti. Čutil je to kot nenadomestno izgubo. Ves ta rojstni kraj se mu je zdel mnogo lepši kot nekdanj, in zdel se je tu samemu sebi kot tujec.

Okrajna bolnišnica je bila veliko rudeče splotje, obdano od obsežnega vrta.

Prvi človek, s katerim se je Lars tu srečal, je bil nadzornik, ki si je baš pred vrati prižigal pipo. —

„Dober dan!“ je dejal Lars in zasalutiral. „Rad bi govoril z dekletom, ki leži tu v vaši bolnišnici. Kristina Holmova.“

„Hm — menda tvoja ljubica?“

„Ne.“

„Iz tvoje rodbine?“

„Ne.“

„Hm — Kristina Holmova je včeraj umrla.“

„To ni mogoče!“ se je vstrašil Lars. A vendar je bilo res. Ko so jo pripeljali sem, se že ni mogla postaviti na noge, bolezen je bila vedno hujša in smrt jo je rešila. To mu je povedala debela strežnica.

„In tudi sporočila mi ni nič? je vprašal.

„Nič, čisto nič.“

Lars je že odhajal, a vrnil se je in prašal po otroku.

„Tako, tako,“ je hitela strežnica, „torej si v resnici ti oče? A jaz sem mislila, da mladi Ole Jensen. Sicer pa, ona je to morala vedeti. Dete je pri dobrih ljudeh v Tulstrupu; obdržijo si ga menda, dokler boš ti vojak.“

Lars je odhajal pobit, otožen. In zdelo se mu je, da se to ženšče za njim smeje. Kristina je dobila najbrž od Jensena denar, mnogo denarja, da bi molčala, ta denar si je vzela v bolnišnico in strežnica najbrž ve, kam je ta denar šel. Zato se je tako zbadljivo nasmihala.

Zvečer se je vrnil Lars v domovinsko občino. Povsod se je oglašalo polno znancev, vsi so ga klicali, ker vojak je na deželi drag gost, ki prinaša različne novice iz mesta. A Lars je šel pod noč k staremu Andrešu in dolgo v noč se je razgovarjal s tem gluhim človekom.

V nedeljo zjutraj je odšel Lars v sosedno občino, da si pogleda Kristinino dete. Imeli soga dobri ljudje, to je res, a rekli so, da si deteta ne morejo obdržati.

„Saj vendar dobivate plačo!“ je rekel Lars. „Dobivali smo od tebe pet dolarjev in od Kristine tudi pet. Zdaj je Kristina umrla. Ali boš ti plačeval za Kristino?“

„Ne, samo za sebe.“

„Pojdi k Jensenu, govori z njim.“

„Moral bi ga ubiti.“

„Potem pa daj otroka drugam, kjer ga bodo imeli za tvojo plačo.“

Lars je prosil, naj dete, malo Hanico obdržijo.

Takih »prijateljev« kakor so ti Vaši poslanci kmečke zveze, Vam je treba, kaj ne, ker še nimate dovolj drugih davkov?! —

Kuge, lakote in poslancev kmečke zveze reši nas, o gospod! —

Kaj mislite, ali ne bodo rekli, da sem pisal danes proti veri?

Gospodarski shod v Vuzmetincih.

(Dalje in konec.)

Ko se je ogorčenje zoper vlado zaradi nameravane uvedbe novega vinskega davka poleglo, je nadaljeval poročevalec g. dr. Anton Božič svoje poročilo:

Čenjeni zborovalci! S tem, da odvrnemo od sebe kako novo nam namenjeno breme, smo sicer storili nekaj, pa svojega stališča si nismo izboljšali. Nam pa gre zato, da si svoje stališče kot vinogradniki izboljšamo, da svoje gospodarstvo dvignemo in se gospodarsko okrepimo. Povsod, kamor pridem, in povsod, kjerkoli se snidem s kakim vinogradnikom najsibode od Sotle in Save ali Drave in Dravinje, iz Haloz ali iz Ljutomera, vedno slišim tožbe, da vino ne gre v promet in da imajo južnoštajerski vinogradniki polne kleti pa prazne žepe. Vinska kriza je prišla nad naše vinogradništvo, kriza, ki ni manj huda in nevarna kakor je bila kriza pred leti vsled opustošenja vinogradov po trtni uši.

Na tej krizi je krivo več vzrokov. Na eni strani se pri novih nasadih njih dovolj sistematično v tem oziru delalo, da bi se poskrbelo za enotne vrste trt v določenih krajih, ampak se je pri nasajevanju zazlične, četudi dobre vrste trt mešalo, na drugi strani še vedno primanjkuje našim vinogradnikom potrebnega znanja za umno obdelovanje trte in umno spravljavanje vina in za umno ravnanje s spravljajem vinom. So sicer kraji in se nahajajo tudi pri nas še vinogradniki, ki imajo vzorno urejene vinograde in vzorno spravljajo vino ter gledajo v prvi vrsti na njihovo kakovost, in še le v drugi vrsti na količino pridelka, dobro vedoči, da pri tekmovanju naša vina ne bodo zmagala z količino, ampak le s kakovostjo. Pa takih vinogradnikov je zelo malo. V naših južnoštajerskih vinogradih zrastejo izborna vina, samo pridelovati jih je treba znati.

Skrb naša mora iti za tem, da uvedemo povsod na Spodnjem Štajerskem razumevanje za umno vinogradništvo, kar bomo dosegli z vstrajnim poukom in z vzornim obdelovanjem vinogradov od strani onih, kateri so za to že usposobljeni in imajo tudi potrebna sredstva. Drugo nič manjšo skrb nam je obračati na vinsko kupčijo.

Vinska kupčija je danes v rokah nekaterih vinotrzcev v večjih mestih. — Ti za naše vinogradništvo ne zadostujejo in tudi niso vedli pridobiti našemu vinu potrebnega odjemalstva. Naše vino — celo tako kakor ga povprečno pridelamo, je po svoji kakovosti tako, da bi se ga lahko dalo razpečavati ne samo po domačih krajih, ampak tudi po tujih, posebno severnih slovanskih in nemških deželah. — Naša vinska trgovina niti tega ni dosegla, da bi se tržilo naše vino v naših domačih krajih. Tako najdemo n. pr. po naših mestih in trgih, celo na kmetih gostilne, kjer se toči tirolsko, ogrsko ali hrvaško vino, kjer dobivajo vino iz Gradca, Badimpešte in iz Dunaja. —

„Ko se vrnem od vojakov, si dobim službo in bom doplačal.“

Niti čuti niso hoteli. Ali deset dolarjev mesečno, ali pa si naj vzame otroka.

„Dajte torej sem to dete!“ in udaril je s pestjo po mizi.

Šel je k staremu Andreju in ga prosil, naj mu posodi zeleni volneni robec, v katerem hodi njegova žena v cerkev — do nedelje mu ga vrne.

In je odšel. Dete je zavil v robec — reditelji so mu dali na pot novo steklenico z mlekom — ečino to je zapustila Kristina svojemu detetu za celo življenje — zahvalil se je za vse, kar so dobrega storili in je šel. Gnev je izginil iz njegovih misli in v duši se mu je naselila tesnoba, čut zapuščenosti. Za bolnišnico se je ustavil in ni si vedel sveta, kakor dete, ki ga je nosil v naročju. Kam naj gre z njim? On sam zapuščen, brez prijateljev, brez sorodnikov, in tudi Kristina ni imela roditeljev niti sorodnikov. Vendar ne bo nesel deteta v mesto? A zakaj bi tega ne mogel?

Napotil se je k postaji Hilleröd. Samo da spotoma ne sreča znancev, ki bi se mu posmehovali. Dete je mirno spal in Lars je znal z malo deco ravnati. Saj je že takrat, ko je še bil pastirček, moral v prostem času pri Jensenovih pestovati malo Nikolino. Ta bo zdaj že prav stasito dekle.

Dalje prihodnjic.

V oddaljenosti nekaj ur od take gostilne pa ima naš vinogradnik polne kleti dobrega vina, ne da bi prišel kupec po njega. Te razmere so skrajno nezdrave in kričijo po hitri pomoči. — Najizdatnejšo in najhitrejšo pomoč dobijo naši vinogradniki, ako se združijo v veliko nakupovalno in prodajno vinarsko zadrugo, ki bo kot veletrgovina z vinom brez visokih dobičkov sedanjih vinskih prekupcev skušala vinsko kupčijo povzdigniti, ter pridobiti našemu vinu kupce v tu- in inozemstvu.

Taka zadruga mora obsegati celo južnoštajersko. — Le ako se kupčija osredotoči v eni zadrugi s primerno velikim okolišem in vini različnih vrst ter z velikim kapitalom in kreditom, bo konkurenca z vinotrzci mogoča. Male zadruge z malimi okoliši, malim obratnim kapitalom in z malim kreditom nimajo in ne bodo imele življenske moči in sredstev dovolj, da bi mogle z vinotrzci konkurirati in izdatno kupčijo voditi. — Resničnost tega se vidi iz dosedanjih uspehov malih zadrug, ki so se osnovala na Štajerskem in drugod.

Vinogradnikom na južnem Štajerskem nove centralne zadruge za nakup in prodajo vina niti treba ni, ker je že ustanovljen. — V Celju namreč že zelo marljivo posluje prva južnoštajerska vinarska zadruga.

Po pravilih prve južnoštajerske vinarske zadruge v Celju lahko pristopi k zadrugi vsak južnoštajerski vinogradnik brez razlike političnega mišljenja, ker je zadruga zgolj gospodarske podjetje in se v politiko ne vmešava. — Delokrog zadruge se razteza po celem Sp. Štajerskem. — Namen zadruge je, navajati naše vinogradnike k umnemu obdelovanju vinogradov in k dobremu kletarstvu ter ima namen od združnikov vino kupiti in ga prodati.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga izvršuje že sedaj v veliki meri svoj namen. Navedem naj le, da znaša njen promet od zadnjih mesecev okoli 130 tisoč kron in da je kupila zadruga do sedaj več sto polovnjakov vina. Že to je dokaz, da je zadruga zdravo podjetje. O notranjem to je trgovskemu ustroju zadruge govoriti se mi tukaj ne zdi umestno.

V trgovinski kupčiji bo imela zadruga začetkoma težje stališče, ako se južnoštajerski vinogradniki ne bodo zavedali svojih dolžnostij in sami varovali svojih gospodarskih koristij s tem, da pristopijo vsi k njej kot združniki. — Kajti konkurirati bo morala z bogatimi vinotrzci in ta konkurenca bo gotovo vedne hujša. — Nasproti tej konkurenci bo zadrugi mogoče uspevati in koristno delovati le, ako bo cela vinska kupčija osredotočena v njej sami, kar je pa le mogoče, ako vsi vinogradniki k njej pristopijo in ako bo zadruga res v stann, prodati po primerni ceni brez večjih dobičkov pristna in res dobra vina.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga je nepolitično, popolnoma in strogo gospodarske podjetje. V načelstvu sede naprednjaki poleg pristavev kmečke zveze, po večini sami strokovnjaki. Politika je iz zadruge izključena. Zato ni ovire, da bi ne pristopil vsak vinogradnik — najsi bo katerega koli političnega mišljenja — k zadrugi kot združnik.

Poleg popolne centralizacije vinske kupčije v rokah vinarske zadruge treba bo tudi združnikom posameznih vinskih pokrajin nekaj soodločevanja pri poslih zadruge in nekaj sodelovanja. To se mi zdi posebno važno za zmanjšanje režije. Kajti ako bi n. pr. bila v vsakem večjem vinskem okolišu zadržna klet, v katero bi se nakupljena vina spravljala ter tam odgojevala, bi se s tem odpomoglo, da bi ne bilo treba imeti na sedežu zadruge prevelikih in dragih kletij ter bi se prišedilo vinske vozne stroške, ker bi ne bilo treba prevažati vina najprej v Celje, potem pa po isti progi n. pr. proti severu, ampak bi se lahko vino neposredno od kleti dotičnega vinskega okoliša, od katerega bi se vino prodalo, odjemalcu poslalo. Ali bo to soodločevanje in sodelovanje dobilo obliko pododbora ali podružnice ali posebne zadruge, — to vprašanje še danes ni zrelo.

Čenjeni zborovalci! Od tujine iskati pomoč bi bilo blazno. V nas samih je moč in pomoč, in če se vinogradniki sami ne bodo zganili in delali na odpravo vinske krize potom združništva, potem nimamo pričakovati rešitve. Zato svetujem južnoštajerskim vinogradnikom, da se združijo v prvi južnoštajerski zadrugi, da v njej delujejo in si v tesni medsebojni zvezi omogočijo izboljšanje svojega gospodarstva. Zato svetujem tudi vam, da pristopite vi vinogradniki ljutomerskega in ptuj-

skega političnega okraja polnoštevilno k prvi južnoštajerski vinarski zadrugi v Celju, ne samo da boste mogli potom zadruge vino v promet spraviti, ker zadruga kupuje vino le od združnikov, ampak tudi ker s tem podprete še ubožnejše vinogradnike drugih južnoštajerskih vinskih okrajev po geslu: vsi za enega, eden za vse. Le v skupnosti, složnosti in delu je naša gospodarska rešitev! (Splošno pritrjevanje in ploskanje.)

G. župan Šinko se na to zahvali g. poročevalcu za stvarno poročilo in otvori o predavanem predmetu razgovor. G. Zabačnik iz Jastrebec prosi pojasnila, kedaj se lahko pristopi k zadrugi in koliko znašajo deleži. G. dr. Božič pojasni, da se lahko zadrugi kot združnik pristopi vsak čas s tem, da se vplača delež in pristopnina ter podpiše pristopno izjavo. Delež znaša 10 K in pristopnina 2 K. Jamči se z dvajsetkratnim deležem in ne več, ker je zadruga zasnovana na omejenem jamstvu. G. kaplan Stuhec meni, da bi kazalo oživiti kletarsko društvo v Ormožu, ki je ravno za ta kraj ustanovljeno, da prve južnoštajerske zadruge natančneje ne pozna, ker se ni danes razložilo njenega notranjega ustroja in nima do nje zaupanja. G. kaplanu Stuhcu odgovori g. predsednik župan Šinko povdarjajoč, da se mu ljubezen g. predgovornika do kletarskega društva v Ormožu zdi čudna in prisiljena in je menda samo za danes, ko gre g. kaplanu za nasprotovanje prvi južnoštajerski vinarski zadrugi in poročevalcu; saj je g. kaplan še pred par dnevi na zborovanju kmetijske podružnice ormoško kletarsko društvo v Ormožu napadal in se izrazil, da je nad tem društvom megla in da „ljudstvo“ do društva nima zaupanja; sedaj pa društvo naenkrat priporoča. G. poročevalec dr. Božič dostavi, da je njemu sicer vseeno, ali ima g. kaplan zaupanje do prve južnoštajerske vinarske zadruge ali ne. — glavno mu je to, da imajo do nje zaupanje vinogradniki sami, kar mu dokazuje lep procvit zadruge v preteklem poslovnem letu. Kar je on kot poročevalec glede prometa zadruge govoril, je čista resnica; — zadruga se lepo razvija in obeta postati v najkrajšem času vsled svoje solidnosti in vsled delavnosti svojih ljudi in načelstva veletrgovina z vinom in največja opora naših vinogradnikov. Kakor trgovec ne govori na javnih shodih o svojih kupčijah, kako prodaja in kako kupuje, komu prodaja itd., tako se tudi na javnem shodu danes ne da o tem govoriti. Kaj takega zahtevati je blaznost. Pravila zadruge pa lahko vsak, kdor se za zadrugo zanima, dobi v roke, pravila so tudi tukaj in se lahko prečitajo, ako se zahteva. (Splošno pritrjevanje.)

G. Šinko vpraša na to, ali želijo zborovalci da se pravila prečitajo, — na kar se zborovalci izrazijo proti temu češ da se pravila lahko vsak čas dobi in ker na poročevalca zaupajo. K besedi se zopet oglasi g. kaplan Stuhec in govori proti temu, da bi se vinogradniki združili ter navaja, da ne verjame, da bi bila zadruga nepolitična. Vsled tega očitno hujšajočega in popolnoma neutemeljenega nastopa g. kaplana raste med zborovalci vedno večja razburjenost. — G. poročevalec zavrne prav ostro g. kaplana povdarjajoč ponovno, da je politika v zadrugi izključena, ker sede v načelstvu tudi pristaši kmečke zveze ter povdarja, da je bil ravno kaplan Stuhec oni, ki skuša na tem zborovanju aetiti prepir, da je ravno on, ki hoče vinogradnike v eminentno gospodarskem vprašanju v svoje strankarske svrhe razdružiti ter da se mora njegov nastop z ogorčenjem obsoditi. — Ko še govori g. Bauman iz Hardeka, ki pojasnjuje kaplanu Stuhcu položaj kletarskega društva v Ormožu, nastane zoper kaplana Stuhca taka razburjenost, da se je bilo bati, da ga vržejo zborovalci siloma iz dvorane. Ker zahteva kaplan Stuhec ponovno besedo, vpraša predsednik zborovalce, kdo je za to, da se da kaplanu besedo. — „Za“ nista glasovala niti oba kaplanova privrženca, katera je s seboj na shod pripeljal. Popolnoma osamljen in razkrinkan je moral kaplan Stuhec zapustiti zborovanje.

Zborovalci so na to soglasno sprejeli resolucijo zoper uvedbo novega vinskega davka ter se se po navdušenih zaključnih besedah predsednikovih mirno razšli.

Gospodarski shod v Vuzmetincih je pokazal da imajo naši vinogradniki zmisel za pozitivno delo, da imajo voljo se združiti in si z združenimi močmi pomagati, ter da obsojajo razdirajoče dele političnih hujšakačev, katerim je strankarstvo več

kakor dobrobit ljudstva, ki ne morejo živeti brez strankarskega boja in ki namenoma nasprotujejo vsemu, kar niso zasnovali sami, ampak drugi. — Na shodu v Vuzmetincih je ljudstvo početje takih „politikov“ kakor je kaplan Stuhec — odločno obsedilo.

Za odpravo bernje.

Govor posl. dr. V. Kukovca v štaj. dež. zboru dne 12. januarja 1910.

Visoka zbornica! Da se me ne bi krivo razumelo, odločno izjavljam, da moj predlog za odpravo bernje ni naperjen zoper kako napravo ali kak stan. S strogo gospodarskega stališča kot kmečki poslanec hočem opozoriti deželni zbor na njegovo dolžnost, da odpravi odstoječe krivice, ki se godijo vsled bernje našemu kmetu. Dokazal vam bom, da bi bila bernja, če bi se deželna postava upoštevala, že davno odpravljena. Stvar glede odprave bernje je namreč kratko sledeča:

V točki 2. cesarskega patenta z dne 7. sept. 1848 je odredil cesar Ferdinand I. to-le: „Zemljišča se morajo razbremeniti.“ S patentom z dne 4. marca 1849 se je sicer izreklo, da še niso odpravljene davki v naturalijah, kateri se dajejo cerkvam in župniščem, vendar pa se je izrecno odredilo, da se morajo tudi ti davki odkupiti. — Odkup teh davkov v domačih pridelkih se je pozneje tudi na temelju posebnih deželnih zakonov pričel in deloma tudi popolnoma izvršil. Za Štajersko smo dobili deželni zakon z dne 18. julija 1871, glasom katerega bi se naj izvršilo razbremenjenje zemljišč od naturalnih davkov cerkvam in župniščem. Uradni poduk z dne 13. oktobra 1872 in odlok namestnije z dne 8. nov. 1872 sta določila podrobnosti glede začetka in konca določnega roka, v katerem so se imele prijaviti želje glede odkupa bernje. V omenjenem deželnem zakonu se namreč pravi, da se morajo oni, ki imajo pravico do bernje, javiti tekom enega leta; ko ta rok poteče, se enake prijave in prošnje več ne upoštevajo. Odkupna vsota bi se imela v 20 letnih obrokih plačati davkarji.

Nečuvno je, da se ta postava v največ farah na Spodnjem Štajerskem ni izvršila. V celjskem okraju se je bernja formalno odkupila v 10 farah, v 7 še ne, v gornjegrajskem v 7 farah, v 5 še ne, v laškem okraju v 5 farah, v 8 še ne, v vranskem okraju sploh v nobeni fari! To je nemarnost! Kjer so bili župljani odkupljeni, so plačali v 20 letih, torej do 1892 v enakih zneskih vse. Kjer se pa odkup ni izvršil, dajajo 38 let enakih zneskov in bodo še šlo tako stoletja naprej, če deželni zbor ne poseže vmes!

Jasno je, da glasom teh postavnih določb cerkve in župnišča nimajo več nobene pravice do bernje, tudi tam ne, kjer še ni odkupljena, ker niso svojih zahtev pravočasno naznanila, da bi se lahko izvršil odkup. V resnici pa pomožni duhovniki in cerkveni služabniki na kmetih še danes popolnoma neupravičeno zahtevajo davek v domačih pridelkih in pobirajo ob času žetve, trgatve in tudi še ob drugih prilikah od hiše do hiše, ravno tako kakor da se ne bi nikoli izvršil ozir. odredil odkup bernje. Samo po sebi umevno je, da se kmetje zaradi tega pritožujejo pri političnih oblastih, katere pa, zdi se mi, mnogokrat ne vedo, ali je še bernja dopuščena ali ne. Pred kratkim časom je n. pr. občinski urad Dramlje v celjskem okraju prepovedal kaplanu napovedano pobiranje bernje; to prepoved je potrdilo tudi celjsko okr. glavarstvo. Pozneje se je pa na pritožbo tamošnjih gg. duhovnikov odločilo, da je bernja kot prostovoljna bernja dovoljena. Vsakdo mi bode rad priznal, da to spreminjajoče se naziranje ni prijetno niti za cerkev in duhovščino niti za prizadete posestnike. Deželni zbor, kateri je sklenil odkup in pozval upravičence, naj se pravočasno javijo, je edini upravičen izjaviti, da one bernje, ki niso bile pravočasno naznanjene in odkupljene, niso postavno upravičene.

Kaj pa je prostovoljna bernja? Ako hočemo za njo najti pravno utemeljitev, moramo poseči daleč nazaj še pred zemljiško odvezo. Dvorni dekret na štajersko deželno oblastvo z dne 21. dec. 1826 pravi, da je prostovoljna bernja, kjer vobče obstoji, le ono, kar občina nadarbinarju na ljubo več da ko ima pravico dobiti. In na temelju tega starega dvornega dekreta bi se še naj danes izvajala pravica za prostovoljno bernjo! Tudi taka bernja se mora prepovedati in odstraniti.

Gospoda moja! Nočem se danes spuščati v natančnejše razpravljanje tega zamotanega vprašanja. Jaz ga premotrivam, da to še enkrat po-

vdarjam, le z gospodarskega stališča, ker vem, da je v tem oziru zelo važno za prizadeto prebivalstvo. Kakor sem že poprej omenil, se je deželnim zborom naročilo, da izvršijo odkup naturalnih davkov cerkvam in župniščem in zategadelj mislim, da je naš deželni zbor najkompetentnejši forum za odpravo neupravičenih dajatev, katere še vedno obstoje. Zategadelj sem ta predlog vložil in prosim, da se ga odkaže političnemu odseku.

(Kakor smo že zadnjič poročali, se je to tudi zgodilo. Za predlog so glasovali vsi poslanci, samo slovenski klerikalni poslanci ne. Lepi prijatelji kmeta!)

Jz političnega sveta.

u Štajerski deželni zbor. V seji dne 12. tm. je bila najzanimivejša razprava o dr. Kukovčevem predlogu za odkup bere. Dr. Kukovčev govor prinašamo danes. O stvari sami pa govorimo še na drugem mestu in smo že zadnjič poročali. — V seji 13. tm. se je govorilo o regulaciji Pesnice v mariborskem okraju (stroški so 126.000 kron, država in dežela data po 43,5% ostalo mariborski okraj), dalje o mostu čez Dravo pri Zg. Dupleku (deželni donesek ena tretjina od skupnih stroškov 78.000 kron). Dr. Verstovškov predlog o ustanovitvi vzornega deželnega vinograda pri Sv. Andražu nad Polzevo se izroči vinorejskemu odseku. — V seji 14. tm. je bilo za nas zanimivo le to, da so Ornig in tt. predlagali, naj se opusti pripravnic na dež. gimnaziji v Ptuj, ker povzročajo deželi preveč stroškov, a je slabo obiskana. Enkrat vendarle odkrito priznanje!

Seja dne 17. jan.:

Med poročili deželnega odbora omenjamo poročilo o izvršenih različnih novih gradnjah in popravilih v Rogaški Slatini (regulacija potoka, uvedba električne razsvetljave, izvršena dela pri slatinskih studencih); nadalje predlog, da se dovoli občini Brezno za 20 let pobiranje mostovine na novem mostu čez Dravo; konečno poročilo finančnega odseka, da se dovoli trški občini Planina nadaljno brezobrestno posojilo 6.000 kron za vodovod, odkloni pa se prošnja, da bi se naj podpora v znesku 2.000 kron zvišala.

Posl. Brandl je utemeljeval potrebo novega modernega ribarskega zakona na Štajerskem; posl. Riemelmoser predlog, naj bi država prispevala 50% za ljudskošolske stroške; posl. Riegler, naj bi dež. odbor poizvedel, koliko občin bi se na Štajerskem izreklo za obč. posredovalnice služb in bi eventualno izdelal tudi tozadevni zakonski načrt. Dr. Kukovec je utemeljeval svoj predlog, naj bi se dovolila pletarski šoli pri Sv. Barbari v Halozah deželna podpora v znesku 1.000 kron. Predlog se je odkazal fin. odseku.

Zelo nemilo je pa dirnilo slov. poslance, da je na vrsti že zopet ustanovitev nemške meščanske šole in to v Črncu (Rottenmann) na Zgor. Štajerskem. Predlog za njeno ustanovitev se je odkazal kombiniranemu finančnemu in naučnemu odseku.

V seji dne 18. tm. je dr. Kukovec utemeljeval svoj predlog glede izpopolnjenja slov. kmetijske šole v Št. Jurju ob j. ž.; predlog za uvedbo vinarstva je z ozirom na razpoloženje v zbornici umaknil. Ostro je grajal deželni odbor, da ne skrbi za izpopolnjenje šole. — Dalje je dr. Kukovec utemeljeval predlog za delitev deželnega šolskega sveta. Ostro je napadel dež. šolski svet zaradi nastavljanja nemškutarških učiteljev na slovenskih šolah. Predlog je seveda nemška večina odklonila.

o Štajerski deželni zbor bode zboroval, kakor se nam iz Gradca poroča, do 15. februarja. Prihodnji teden pride na vrsto proračunska razprava. Ne bode nam menda ponovno treba spominjati ob tej priliki naših deželnozbornih poslancev njihove dolžnosti; saj pritožbe spodnještajerskih Slovencev glede krivic in pristranosti v tem proračunu niso od danes in včeraj ter se je o njih že neštevilnokrat in obširno razpravljalo. Prebivalstvo zahteva in pričakuje, da se razkrinka sramotno in krivično nemško gospodarstvo v Gradcu in da naša deželnozborna delegacija uporabi vsa sredstva proti njemu. — Obljube se morajo držati in če se na Dunaju danes odločno stopa Nemcem na prste, zakaj se jim ne bi tudi v Gradcu?

u Kaj bo z državnim zborom? Bienenrth se namerava te dni zopet začeti pogajati s strankami. Državni zbor bo sklican najbrž sredi meseca februarja.

u Iz daljnega vzhoda prihajajo zopet vznemirljiva poročila. Z vso gotovostjo se govori o novi vojski med Rusijo in Japonsko.

Prusi izganjajo Čehe. Pruska vlada je začela v obmejnih šlezjskih krajih izganjati Čehe in sicer baje v velikem številu. Odredba zadeva tudi take, kateri so se oženili z nemškimi dekleti.

v 623 občin brez šol je še danes v Galiciji. V teh občinah je človek, ki bi znal čitati in pisati, bela vrana. Žalostne razmere!

Beležke.

u „Domače ognjišče“, ki prinaša v poljudni obliki lepe članke o vzgoji otrok, o zmotah in napakah staršev in slabih vzgojiteljev ter o potrebi stika med starši in učiteljstvom, prav toplo priporočamo slovenskim staršem, ki jim je na srcu bodočnost slovenske mladine in ki si morejo odtrgati 2 K 50 vin na leto. Toliko stane namreč list za celo leto. Naročuje se v „Učiteljski tiskarni“ v Ljubljani.

u 6400 kron je dal za nemško vseučilišče v Solnogradu tudi mariborski škof Napatnik, seveda ne iz svojega žepa, ampak iz prispevkov vernih slovenskih ovčic. Narodnost našega škofa je nedosežna!

u Izseljevanje v Brazilijo. Vlada je zdala okrožnico, v kateri obširno slika silno žalostni položaj avstrijskih izseljencev v Braziliji in odločno svari pred izseljevanjem tja.

v Proti zvišanju deželne doklade na pivo. G. dež. posl. dr. Kukovec je vložil v dež. zboru minuli ponedeljek veliko število peticij savinjskih občin in gospodarskih društev, naj bi se ne zvišale deželne doklade na pivo. To je najlepši dokaz, kako sodijo hmeljarji o tej zadevi.

Še bernja. V „Slov. Gosp.“ je neki učenjak (po vsebini spisa in po njega ignoranci soditi, dr. Benkovič!) očital dr. Kukovcu, da ne pozna postavnih določb glede bernje. Med drugim pravi, da mi kmete farbamo, češ da jim pravimo, da se bo bernja takoj odpravila in da kmetom sploh ne treba nič več dajati. To je zopet ena onih imenitnih klerikalnih laži. Mi nismo nikdar rekli, da se bo, če se dr. Kukovec predlog izvede, bera takoj odpravila, ampak zahtevali smo, da se postava iz l. 1871. po vseh farah izvede in tako vsaj deloma popravi, kar se je skozi skoro 40 let zamudilo. Če bi se bila postava takrat takoj po vseh farah izvedla, bi bili kmetje že danes povsod popolnoma prosti tega krivičnega davka. Če se postava letos po vseh farah izvede, bodo kmetje pač skozi 20 let odplačevali bernjo, a bodo potem prosti. Če pa se postava tudi sedaj ne bo izvedla, bo ta krivični davek tlačil kmete tam, kjer še ni odkupljen, stoletja, dokler se kmetje sami ne bodo uprli. Zagotavljamo pa cenjene klerikalne politike in g. duhovnike, ki nas hočejo požreti, da tega vprašanja ne bomo pustili iz vidika, ampak bomo storili vse, da se duhovniška nasilnost glede bere zlomi. „Po postavi in pravici“, pod tem geslom smo lani začeli ta boj in ga bomo pod tem geslom tudi dobojevali.

d 103.100 rekrutov za armado in 19.240 za deželno brambo zahteva vojni minister za l. 1910.

a 10 milijard 337.900.000 K znašajo že avstrijski državni dolgovi.

a Nemški Schulverein bo tridesetletnico svojega obstanka, ki je letos, slavil v Gradcu in sicer o binkoštih.

a „Diamantni jubilej“ t. j. šestdesetletnico obstanka je slavil dne 18. t. m. orožništvo. Tega dne l. 1850 je cesar podpisal zakon o ustanovitvi orožništva. Organiziral ga je general Kompen pl. Fichtenstamm. V Avstriji je 13.524 orožnikov in 304 orožniških častnikov. Na leto se porabi za orožništvo 25 milijonov 889.568 K.

z Zvezo slovenskih deklet na Štajerskem hočejo ustanoviti klerikalni kaplani. Za politične in bernjarske svrhe seveda.

o Katoliško časopisje. „Slovenčeva“ špecialiteta je, da o svojih nasprotnikih prav debelo in predrzno laže. Evo dokaza: V sobotni številki trdi „Slov.“, da je dejal dr. Božič na vuzmetinskem shodu, „da pravil ne bode razlagal, ker niso za javnost.“ Naši bralci pa dobro vedo, da dr. Božič zato ni pravil razlagal, ker so zborovalci rekli, da dobe ista itak lahko tiskana; res pa je, da dr. Božič ni mogel na javnem shodu govoriti o teku in načinu kupčije in trgovskih zvez zadruga. Sploh pa se v resnici čudimo, da vodilno klerikalno glasilo ne najde za sebe in svojo stranko vspešnejšega orožja proti nasprotnikom ko tako neumno in o silni duševni revščini pričajoče laganje! Pa kdo bi razumel vse skrivnosti klerikalne morale in klerikalnega političnega dela, katerega „razsvetljujejo vzori od zgoraj“, kakor trdi „Slovenec“ v isti številki?

d Slov. šolske kuhinje na Sp. Štajerskem lahko dobe pri štajerski hranilnici v Gradcu podporo po 40 kron na leto. To vodstvom šolskih kuhinj v ravnanje.

z Iz finančne službe. Skušnjo za c. kr. finančnega respicijenta je napravil gosp. Jože Lužar, finančni nadpaznik v Mariboru. Za definitivne finančne nadpaznike so imenovani provizorični nadpazniki gg. Ivan Jurko pri Sv. Lenartu v Slov.

gor., Franjo Magerl pri Sv. Jurju ob Ščavnici in Ludevik Schuderl v Slov. Gradcu. Premješčen je g. nadpaznik Ivan Geč iz Maribora na Vranksko. Na novo sta nastavljeni gg. Franjo Drosy v Šmarju in Alojz Peršov v Slovenski Bistrici kot finančna paznika (provizorično). Iz finančne službe sta izstopila paznika Ludevik Pliberšek in Jože Sernek.

z „Lovec“, glasilo slovenskih lovčev, začne izhajati v 2. polovici tega mesca v Ljubljani. Izhajal bo enkrat na mesec in stal 6 K.

o „Slovenski Branik“, glasilo „Družbe sv. Cirila in Metoda“, stopa v II. letnik svojega obstoja. List, ki prinaša toliko bogate informativne vsebine in je za razvoj in napredek slovenskega obrambnega dela življenjskega pomena, je žal še tako malo poznan, da si stane celoletno komaj tri krone. — Pozivamo naša narodna društva, zlasti Ciril-Methodove podružnice, naj ga povsod razširijo, da se vdomači v vsaki slovenski hiši. Na delo za našo obrambo!

a Imenovan je za vinarskega pristava v 10. pl. razredu pri c. kr. namestniku v Gradcu gosp. Jakob Žnidarič, dosedaj kmetijski potovalni učitelj v Voloski.

v Iznajdljiv v svojih poročilih je vsekakor tržaški „Piccolo“, kije o seji štaj. dež. zbora dne 12. tm. (ko se je šlo za dr. Kukovec predlog o odkupu bernje!) brzojavno poročal, da je dr. Kukovec „utemeljeval svoj predlog glede odprave pobiranja miloščine menihov ter čitanja maše“. Če takele race zaidejo potem v „katoliško“ časopisje, seveda razumemo, da se razne pobožne ženske zgražajo nad temi strašnimi liberalci!

u „Odločni boj peljati“ hoče „Štajerc“ proti vsem, ki sramotijo slovensko ljudstvo v javnosti itd. Zdaj še pa naj kdo reče, da „Štajerc“ ni prismojen! Namesto „peljati odločni boj“ bo res treba peljati „Štajerca v — blaznico!

u Kaj je pri klerikalnih kulturni boj? — Boj zoper vero in vse njene naprave se imenuje splošno — kulturni boj. Kaj pa klerikalci smatrajo pod kulturnim bojem, nam je povedal duhovniški „Slovenec“, ko je pisal o dr. Kukovcu, da je s svojim predlogom za odpravo bere začel — kulturni boj. Tako, zdaj pa imamo. Boj zoper krivičen davek, ki polni duhovščini žepa, jim je kulturni boj, njihova vera je potemtakem njihov žep! —

u Slovenska kmetijska šola v Št. Jurju, ki se je otvorila s 4. tm. ima 26 učencev. Skoraj polovico prijavljenih so morali odkloniti, ker je samo za 25 učencev prostora. Veliko število oglašencev je največji dokaz, kako živo potrebna je bila ta šola za slovenske kmečke sinove. In naši dragi „nemški sosedi“ nam še te šole ne privoščijo, kakor se je izkazalo nedavno v deželni zboru. Nemcem vse, Slovincem pa nič, to je geslo naših nemških prvakov.

Slovensko delavsko podp. društvo v Celju vabi vse celjske in okoliške Slovence na

plesni venček ki ga priredi v pondeljek, dne 1. februarja 1910 v prostorih restavracije „Skalna klet“ pri Celju. Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnina 50 vin. za osebo. — Svira društveni tamburaški zbor.

Celjski okraj.

Bralno društvo za Gaberje, Sp. in Zg. Hudinjo je imelo občni zbor v nedeljo zvečer v Sokolskem domu. Za predsednika je bil izvoljen gosp. Flor. Šribar, za podpredsednika g. dr. Šandor Hrašovec; v odbor gg. Pfeifer, Pušnik, Laznik, Šarlah, Gumzej, in Vltavski, za namestnike pa gg. Heiligstein, Kolšek in Omladič. Novemu odboru — mnogo vstrajnosti in uspehov!

c Domači plesni venček v „Skalni kleti“ pri Celju se vrši 22. tm. ob 8. uri zvečer. — Vstopnina 40 vin. Sodeluje tamburaški zbor „Slov. del. podp. društva v Celju.“

a Občni zbor „Celjskega pevskega društva“ se vrši v četrtek 27. t. m. ob 8. uri zvečer v „Narodnem domu“.

c Sv. Štefan pri Šmarju. Tukaj se vrši v nedeljo 23. tm. ob pol 9. uri zjutraj v prostorih g. Mart. Verhovška shod s sledečim dnevnim redom: 1) Novi davki, ki nam grozijo. 2) Kaj bo z našim vinom? 3) Raznoterosti. — Štefančani, pridite!

c Iz Gotovelj. (Tonetu Gotoveljskemu v spomin.) Na premnoga zbadljiva obrekovanja, na ktera je on tako ponosen, ni

vredno odgovarjati, pač pa ga rajši priporočamo za zasluge, ktere si je pridobil za Gotovljane na papirju, da ga še po smrti slikajo v Blaznikovo pratiko kot orgleža z zvoncec.

c Iz Gotovelj. Tukaj se snuje „prepotrebno“ katoliško (!) izobraževalno (?) društvo. Ker pri nas manjka takih slinčev in se morajo udi od drugod fehtati, se je gospod Karlov mežnar kar sam izvolil za predsednika.

Žalska kmet. podružnica je imela svoj redni občni zbor dne 9. januarja v gostilni gosp. Hodnika v Žalcu. Udeležba je bila povoljna, navzočih je bilo 72 kmetovalcev. Predsednik podružnice, drž. poslanec gosp. F. Roblek pozdravi navzoče ter jih opominja k složnemu postopanju v gospodarskih zadevah. S tajniškega poročila je posneti, da je podružnica štela v preteklem letu 128 udov. Od 1. januarja 1909 do konca leta je sprejela 61 dopisov, dočim je tajništvo odposlalo 116 pisem. Odbor je imel pet sej in je priredila podružnica 9 učnih predavanj in demonstracij. Kupila je za svoje ude 6 mrjascev po znižani ceni, posredovala nakup umetnega gnoja in raznega semenja tudi po znižani ceni, brezplačno pa je dobila za svoje ude 3 škropilnice za vinograde. Na dopis kmet. podružnice žalske, da bi se izdajali lepaki za dobavo semenja tudi v slovenskem jeziku, je poročala Zveza gospodarskih združenj na Štajerskem, da se bo v bodoče na to željo oziralo. Rešujoč sklep odbore se je od dne 19. septembra 1909 se je z ozirom na dejstvo, da se je v okrožju podružnice uradno konstatirala trtna uš in bodo v kratkem uničeni vsi vinogradi, naprosil dež. odbor, da isti ustanovi v podružniškem okrožju deželni uzorni vinograd z ameriškim podlago. Z blagajničarjevega poročila je razvidno, da je imela podružnica 357 K 93 h dohodkov in 289 K 10 h stroškov. Prebiték znaša 68 K 83 h. V odbor so bili enoglasno izvoljeni sledeči gospodje: Franc Roblek, drž. poslanec in veleposestnik v Žalcu kot načelnik, Vinko Steiner iz Gorice kot namestnik, Ernst Slanc, nadučitelj v Petrovčah kot tajnik in Leopold Tratnik iz Ložnice kot blagajnik. Odborniki so gg.: Jožef Žigan, veleposestnik v Žalcu, Martin Ocvirk, posestnik v Mali Pirešici, Vincenc Kopriva, posestnik v Arjvasi, Jernej Razboršek, posestnik v Dobrišjivasi, Miha Jošt, posestnik v Gotovljah, Štefan Guzej, posestnik v Grižah, Jurij Gorišek, posestnik v Bezovniku, Franc Sedminek, posestnik v Podlogu, Franc Čilenšek, posestnik v Latkovi vasi, Janez Sokol, posestnik v Vrbju in Janez Dolar, posestnik v Veliki Pirešici. Podružnica je izvolila kot odposlanca k glavnemu zborovanju c. kr. kmetijske družbe v Gradcu, ki se vrši dne 16. in 17. marca t. l. nasledne gg. Franc Roblek, drž. poslanec, Ernst Slanc, nadučitelj v Petrovčah, Vinko Steiner, posestnik v Gorici in Jožef Guzej, posestnik v Grižah. Za glavno zborovanje v Gradcu so bili sprejeti sledeči predlogi: 1. Kmetijska podružnica v Žalcu predlaga, da se opusti sedanji način nakupa in oddaje plemenskih bikov, ker ne ustreza svojemu namenu, ter se naj vsote, namenjene v povzdigo živinoreje, izročijo okrajnim odborom, kateri naj sporazumno s kmetijskimi podružnicami dotičnega okraja priskrbijo nakup plemenskih bikov. 2. Za povzdigo sadje-reje naj osrednji odbor posreduje v ta namen, da se subvencionirajo šolske drevesnice. Na to je sledilo predavanje okrožnega živinozdravnika iz Braslovč, g. dr. Lampreta. Poučno predavanje g. živinozdravnika je bilo za živinorejce zelo zanimivo in želeli bi bilo, da bi se isti ravnali po njegovih nasvetih, da bi se sčasoma zboljšala živinoreja v Savinjski dolini. Ker hoče deželna vlada v pokritje primanjkljaja deželnega proračuna zvišati davek na pivo, pojasnil je g. predsednik to zadevo. Občni zbor kmet. podružnice v Žalcu je odločno protestiral proti vsakemu zvišanju davka na pivo, ker bi bile posledice tega davka za hmeljarje v Savinjski dolini naravnost uničujoče. Konečno poziva g. predsednik navzoče, naj se tudi znanprej pridno udeležujejo podružničnih zborovanj, kajti pritisk na kmeta davkoplačevalca postaja neznosen in se da odvrniti le potom združitve. Le skupnost vseh kmetovalcev zamore doseči ugodnosti. Ako to dosežejo drugi sloji, tedaj moramo taiste posnemati in se bojevati z enakim orožjem, da se obranimo škode in gmotno napredujemo. Zato je vsaka kmetijska podružnica kamen k mogočni stavbi v obrambo naših kmetijskih koristi. Žalibog, ogromna večina kmetovalcev ne čita nobenega kmetijskega lista, ne obišče nobenega kmetijskega zborovanja. Vsi ti niso deželni nasvetov in pouka, katerega nudijo kmetu zborovanja kmetijskih podružnic. Z željo, da bi tudi kmetovalcem zasijalo boljše solnce, zaključil je g. predsednik občni zbor po triurnem zborovanju, zahvaljujoč se za veliko udeležbo in vstrajnost.

v „Prostovoljna požarna bramba v Gotovljah“, priredi dne 22. jan. t. l. svoj redni občni zbor v prostorih g. Franca Malgaja (v dvorani) ob 6. uri zvečer. Vspored: 1. Pozdrav. 2. Poročilo blagajnika in tajnika. 3. Volitev odbora. 4. Slučajnosti. Redni in podporni udje in vsi prijatelji požarne brambe: Dobro došli!

Braslovče. Prostovoljno gasilno društvo priredi svoj deseti redni občni zbor v nedeljo dne 23. jan. ob 3. uri popoldan pri g. Vinku Brišniku. Vabijo se društveniki in podporniki in vsi prijatelji društva na mnogobrojno udeležbo.

d Hrastniška Ciril-Methodova podružnica je zborovala v nedeljo popoldne v gostilni Roš. Udeležba je bila izredno velika, kar kaže, da Hrastnik še ni zgubljen. Zlasti nas je veselilo, da je bilo

med nedeženci mnogo delavcev ter kmetov, ki so podružnici tudi pristopili. To dejstvo znači, da so voditelji hrastniških Slovencev na pravi poti in da naše ljube dolinice še zdavnaj ne bo požrl nemški zmaj. Pri tem zborovanju se je pa zopet pokazalo, da manjka prostorne dvorane. Vse drugo bo potem narodno delo v Hrastniku. Zato bratje širom slovenske domovine, pošljite nam prispevkov za Sokolski dom. Tam se bo potem delovalo s pomnoženimi silami za naš slovenski Hrastnik! Nazdar!

d Iz Šmartnega v Rožni dolini. Podpisano šolsko vodstvo stori s tem prijetno dolžnost, da izreka v imenu krajnega šolskega sveta slavni posojilnici v Vojniku najprisrčnejšo zahvalo za velikodušno darilo 25 K, kojega je tudi letos blagovolila dorovati tukajšnjim revnim šolarjem. Pri tej priliki priporočamo vojniško posojilnico vsem Rožnodolčanom in drugim sosedom, da še jej vnaprej izkažejo zaupanje kot vrlo blagodejnemu zavodu. Šolsko vodstvo Šmartin v Rožni dolini, 14. prosinca 1910.

z V Gornjemgradu je v četrtek, dne 13. t. m. umrl posojilnični odbornik gospod Josip Krajnc ml. Pokojnik je bil hišni posestnik in trgovec z dež. pridelki, načelnikov namestnik tukajšnje Požarne brambe, odbornik in član raznih društev in vrl družabnik. Naše iskreno sožalje čislani Kranjčevi rodbini!

v V Št. Jurju ob Tab. se vrše občinske volitve dne 21. in 22. januarja. Zadnjič so bile zaradi legarja preložene.

d Plesni venček osebja Zveznih podjetij, ki se je vršil minulo soboto v okusno okrašeni „Skalni kleti“, je bil zares izvrstno uspeli pričetek naše predpustne sezone. Ta ples je znan zaradi neprisiljene, dobre zabave; zategadelj se je tudi letos nabralo toliko obiskovalcev, da so prostori komaj zadostovali. Igrala je prav pridno ciganska godba na lok; veselje do plesa ni ponehalo do ranega jutra. Četvorke je aranžiral gosp. Bruno Rotter. Med obiskovalci smo opazili veliko celjskega meščanstva iz vseh slojev; tudi okoličanov ni manjkalo. Kuhinja in klet g. Viharja sta se tudi ob tej priliki izborni obnesli. — Objednem se nas prosi, da se zahvalimo vsem onim, ki so poslali vstopnino in pripomogli s tem do čim lepšega uspeha veselice.

v Občni zbor bralnega društva na Bregu se vrši dne 30. jan. t. l. Vsi člani in prijatelji društva so vljudno vabljeni.

a Telovadno društvo „Sokol“ v Trbovljah naznanja, da se vrši v nedeljo, 23. t. m. ob 3. uri popoldne v dvorani g. Forteja na Vodah društveni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Poročilo odbora. 2. Volitev novega odbora. 3. Slučajnosti.

u Še zvišanje deželne doklade na pivo. Benkovič in Terglav sta mirno vtaknila moralno zausnico, ki sta jo dobila z nezaupnico na Vranskem, v žep. Še celo „Straža“, ki je celo Cenčiča in Rožkarja zagovarjala, se ne upa ziniti niti besedice v njeno obrambo! Ako ne bi g. dr. Benkovič pravkar otvoril svoje pisarne v Celju in ne bi bil navezan na prijateljstvo savinskih župnikov, bi gotovo iz maščevanja ne zagovarjal zvišanja duhovniških plač. Tako pa se mora plesati po Koroščevem taktu! Terglavu je pa itak razun klobas in 10 kron na dan vsejedno, kaj si kdo misli ali sodi o njem!

v I. ljudska knjižnica Kluba slov. naprednih akad. v Sokolskem domu v Gaberjih pri Celju. Ta ljudska knjižnica je začela poslovati dne 23. maja 1909. V tem kratkem času izkazuje že krasne uspehe, ki kažejo kakšne velike važnosti je bila njena ustanovitev za celjsko okolico. Do Novega leta se je sposodilo v 31 nedeljah 666 obiskovalcem skupaj 1119 knjig. Od teh 666 obiskovalcev je bilo 442 moških in 223 ženskih. Vsako nedeljo se je izposodilo povprečno 36 knjig 22 obiskovalcem. Največ je bilo obiskovalcev dne 6. dec. 1909 namreč 37, ki se jim je izposodilo 58 knjig. Vsaka knjiga — vseh skupaj je 210 — se je povprečno 8—10 krat izposodila.

v Ljudsko knjižnico v Laškem trgu, katere je osnoval „Klub napr. slov. akademikov v Celju“, je obiskalo do konca minulega l. 43 oseb, katere so si izposodile 237 knjig. Pripomniti je da posluje knjižnica še-le dober mesec in da stoji pod vzornim vodstvom g. učit. Kislingerja.

d Iz Vojnika se nam poroča, da sta začela v zadnjem času tudi tamkajšnja kaplana posnemati druge kraje in delati na prižnici politiko. Zaganjata se v napredno časopisje in neverne liberalce, katerih prvi je bil po izreku g. Jake Cinglaka, kaplana v Vojniku — kralj Herod — Učeni in vneti pridigar je menda mislil, da razlaga „svojo modrost“ Marijinim devicam v bralni sobi v kaplaniji. V Vojniku živimo precej mrtve politično življenje, vendar ne bomo trpeli, da bi nam delala naša kaplana na prižnici neslano politiko, za to ni naša cerkev in nikdar ne bo. Prihodnjič se pomenimo z našima gospodoma malo drugače.

v Narodnost klerikalcev. V zadnjih mesecih preteklega leta se je vršilo vsled tožbe gotovelj-

kega župana Antloge proti znanemu klerikalcu Filipu Beneteku kazensko postopanje, ker je slednji lažljivo obdolžil župana in volilno komisijo goljuže pri volitvah. Benetek se je dal zastopati po Nemcu, celjskem županu dr. Jaborneggu. — V isti pravdi je bil zaslišan šentpeterski župnik dr. Jančič kot prič. Izpovedal je — nemški in tudi podpisal nemški zapisnik. To so Slovenci!

z „Oslovski prepír“ imenuje mariborska „Straža“ akcijo savinskih hmeljarjev, da bi se ne zvišala deželna doklada na pivu in s tem ne padle cene hmelju. Seveda, gg. duhovniškim poslancem je neprijetno, da so jih hmeljarji spomnili na njihove dolžnosti — in zato je to „oslovski prepír“. Slišali in čitali smo v mariborskih listih že marsikaj — a da bi se upali tako javno zasmehovati in poniževati hmeljarje in prebivalstvo dveh okrajev, se še doslej ni zgodilo. Savinčani, ali boste to še dolgo trpeli?

z Ustrelil se je v nedeljo, t. j. 16. t. m. okoli devete ure zvečer v tukajšnji vojašnici pešpolka št. 87. poddesetnik Fr. Drevenšek. Našli so ga ustreljenega v stranišču zraven okna. Puško je imel nabasano z ostrim patronom ter si jo je tako pripravil, da je s privezanim naramnikom na petelina s pomočjo noge si zagnal kroglico naravnost skozi srce, vsled česar je bil seveda takoj mrtev. Ustreljenec je doma nekje v radgonski okolici.

c Sv. Štefan pri Šmarju. Človeku se kar gnusi klerikalna olikanost, kakor jo imamo priliko „občudovati“ na naši poštni nabiralnici. Mar naj mirno gledamo, če se naročnikom „Narodnega Lista“ ko pridejo po list, tam obetajo klofute? Dne 9. tm. je prišel po časopis neki mladenci; milostiva „poštarica“ pa so se silno razsrdili in so dejali, da bo klofute dobil, če bo ta ničvredni liberalni list dobival. G. urednik, počite to milostivo gospo, kako se ima proti našim naročnikom obnašati. (Smo že storili potrebne korake! O p. uredn.) Povemo tej milostivi tudi še, če hoče „Narodni List“ čitati, naj si svojega naroči, ne pa da naše čita. Če pa jo roka tako srbi, pa naj klofuta naročnik „Slov. Gosp.“, morda ji bodo bolj ponižno držali. Mi pa ne! Za danes dovolj. Če bo treba, pa še drugokrat! — Več naprednjakov.

Brežiški okraj.

b Dobova. Srečni smo bili dobovski farani do sedaj. Mislili smo že, da živimo v deveti deželi, kjer vlada mir in medsebojna ljubezen. Pa prišlo je novo leto s svojimi mnogovrstnimi darili. Da se mora ravno to povračati vsakih 365 dni! Bolje bi bilo, da bi ostalo, kjer je bilo do sedaj! — Z veseljem navdušenjem smo šli na novega leta dan v cerkev, misleč, da bomo deležni novoletnih voščil in novoletnega blagoslova. Pa zmotili smo se pošteno, oziroma nas je zmotil naš g. župnik. Bil bi že davno čas, da bi se morali javneje pečati z razmerami, ki vladajo že veliko časa. Toda molčali smo, upajoč, da se scasoma vse poravna in spreobrne. In ravno ta molk si je tolmačila naša duhovščina napačno, ker je mislila, da odobravamo nje „blagonosno“ delovanje. Ali zmotili ste se pošteno, prečastiti gospodje! Od sedaj pa, ko vemo, kako postopate vi napram nam, ne moremo in tudi nečemo več molčati. Ne živimo več v srednjeveških časih, da bi nam bila vaša beseda božji ukaz. Oj g. župnik, kdo vam je pa dal to oblast, da bi vi zmerjali svoje župljane za svinje, pijance in sličnimi lepo donečimi primki! Kaj pa, ako bi mi vprašali, za kaj porabite denar, ki ga pobirate za „drage“ sveče, a pri jutrajšnjih službah božjih je pa cerkev temna, kakor bi pobožniki lovili slepe miši! Pa kako tudi pridemo mi farani do tega, da bi vi nastavljali svojevoljno organista, ki je, samo mimogrede omenjeno, tako priden, da straši po gozdih uboge zajce in srnjake, namesto da bi snažil cerkev in brisal klopi, na katerih je že tristoletnega prahu in pajčevine, iz katere se sliši na vseh koncih in krajih cerkve brenčeči glas brumne muhe o poletnih dnevih, kadar zmanjka glasu našim dičnim pevcom. Iz kakega vzroka ste vzeli grobarju službo ter jo dali človeku ki ga ne more videti vsa fara, pač pa je vaš rojak? Ne, nikdar si ne boste lastili teh pravic in mi ne bomo prej mirovali, dokler se ne povrnejo prejšnji časi. Mi vztrajamo pri svojih pravicah, dokler se nam še bo godila najmanjša krivica! — Gospod kaplan, odkedaj se vam je prigrdila tako godba? Vem, da bi radi natvezili našemu ljudstvu, da jo je izumil sam hudič. Pa vrag je to, da na hudiča nikdo več ne verjame. Le potolažite se, mogoče jo je izumil človek, ki je imel več pod nohtom nego vi pod kapo. Spominjate se pa one noči, ko vam je nekdo s svojim lepim glasom tako prekrasno zapel, da vam doni še dandanes po ušesih. Od tod mogoče sovraštvo do godbe in petja? Mirujte torej! Sicer gremo dalje pod kožo! Dobovski farani.

v V Kozjem se je osnovala prostovoljna požarna bramba s slov. poveljem.

d Za Kapelcaue. (Kapele ob Sotli.) Nekdo, ki nima drugega dela, kot da piše privatnikom

nesramna pisma brez pravega podpisa, podtika dotičnim naravnost gorostasne podlosti. Kar meni nič, tebi nič, naziva ljudi s „pickom“, „nevernikom“ in celo bogotajcem. Pravi pa tudi, da ga Kapelčani kaj radi kliče med se, zapomnite si dobro, — na vaše lumparije. Po njegovem so torej vsi Kapelčani lumpje, ki uganjajo razne lumparije. Za vse to se ne bi prav nič zmenili, da se ne bi ta človek (ki je gotovo izvršil kak tečaj za psovnanje) podpisal „Krščanski Kapelčan“. — Gotovo morate biti ponosni na takega tovariša, ki najbrž niti pravi Kapelčan ni. Seveda lahko pričakujete, da bo ktereга izmed vas pošteno in pa krščansko opsoval. To so ljudje, ki se izdajajo za krščanske, a ni na njih niti ena dlaka krščanska. To so tisti, ki jim je težko, da nočete plesati kakor vam oni godejo. To je zalega, ki krađe bližnjemu čast in katero ste že precej pometli iz površja, zato se vam priporoča, da pri enakem pometanju ne jemljete v roke slabših metel kot dosedaj.

Sv. Peter pod Sv. gorami. Slučajno dobim večasi kako številko „Slov. Gosp.“ v roke in prebiram. Vidim, kako je vse umetno sestavljeno, kako hočejo, da bi se vsaka krivica za dobro resnico držala in da bi se, kar je črno, za popolnoma belo spoznalo. Čudim se, da duhovščino vsaka pravična stvar tako v oči bode. Posebno naš ljubi „Narodni list“ ji vedno v želodcu obtiči, da ga ne morejo prebaviti. Naj bi besede učenjaka imeli pred očmi, da za pravico spoznati se ni treba veliko učiti, pač pa, če se hoče pravico spoznati, za to se treba mnogo učiti — in tudi popustiti. Tebi ljubi „Narodni list“, pa želim veselo prihodnost, ker si odkritega srca in te vsak pravičnik rad ima. Dobro blago se samo hvali. — Kmet.

Iz kozjanskega okraja. Imamo dozdej prijetno zimo, in tudi prostemu kmetiču preostaja nekaj časa da prime za pero in razodene svoje mnenje. Meni se ne vidi nič ostudnejše nego boj med Slovenci. Klerikalni voditelji, ali se spominjate, kako se je pred 30 leti že mislilo nekaj za kmeta storiti, in kaj je rekel konjiški zastopnik U.? Da kmet je podoben vrbi, bolj ko jo obsečeš, lepše kolje raste. A imeti bi bil moral „pred očmi“, da premladih in v mozgu vrb ne sme obsekati, ker se posušijo: tako se je tudi zgodilo —. Tudi voditelj lažikmečke zveze je nekoč dejal, da naj je kmet tisti kar v razgonu zraste. Ali ni to surovost? Tega greha mu Bog ne bo zlahka odpustil, in tudi za to bo kazen dobil, ker hoče vsako pravično stvar oholo poteptati. — Predraga duhovščina, kot priprosti kmet ti očitam, da ne spolnuješ Kristusovega nauka. „Pasite moje ovce in pasite moja jagneta!“ Ni pa rekel: strizite moja jagneta in odirajte moje ovce!“ Res je to malo ostro povedano, a tako priprosto si pač mislimo mi kmetje, in mislimo tudi, da za vaše krivice, vi krivi preroki, vam kazen ne izostane. — Kmet.

Železno pri Podsredi. Mala je naša vasica, devet hiš samo šteje, a prihajajo k nam štirje iztisi „Nar. L.“, en iztis „Slov. Doma“ in noben klerikalni list. Torej vse Vavpotičeve in Podpečanove pridige o „brezvercih“ nič ne pomagajo. Le Šaferčin Tonek, katerega Miciko je kaplanova pridiga o peklu čisto ob pamet spravila, obupuje, da bodo vsi železenčani ferdamani, Ježeš, Ježeš, kaj bo ž nam? „Moja Miča je bila per švet meš pa mi je rekla, de šo tak gešpod rekl!“ — Železenčani, pekla imamo dovolj na zemlji! Bodimo si dobri med seboj in si tako vsaj deloma slajšajmo življenje!

Iz Podsrede. „In ti, ko moliš, pojdi v klet in ko si zaklenil duri, pomoli se k očetu, ki je v tajnosti in tvoj oče, ki vidi v tajnost...“ (Mat. pogl. VI. 6.) Tako so dejali naš gospod kaplan svojim „šauspilarcam“, ko so končale svoje „težke“ uloge. In šle so naše vrle „šauspilarce“ s kaplanom v kaplanijsko klet, in zaklenile so se duri, in molili so k očetu — ob sodih, polnih sladkega vinca. — Tako se tukaj govori. Če je res, ne vem. — Nevernik.

Slovenjegraški okraj.

s Iz Slovenjega Gradca. „Narodni Dnevnik“ iz Velenja poroča, da krog našega župnika kot načelnika posojilnice, ki je lastnica „Narodnega Doma“, lazijo razni Súdmarkini agenti zaradi nakupa te hiše, ki jih v oči bode. Pripomnimo, da smo že pred več meseci poročali, da je tozadevna kupčija že bila v pogajanjih. Takrat je klerikalno časopisje molčalo kot grob. Mi smo na straži!

a Iz Vuzenice. V zadnjem poročilu je nekaj pomotoma izostalo. Da se je veselica mogla vršiti tako sijajno, posebno pa da se je srečolov tako izborno obnesel, zato gre hvala gospodu cand. prof. Ivanu Mravljaku, ki je z veliko požrtvovalnostjo zbiral dobitke in prevzel vse pisarniške posle, ravnaoč se po geslu: Ne samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan.

a Ljudska knjižnica v Šoštanju ima v soboto dne 29. t. m. ob pol 8. uri svečer v hotelu „Avstrija“ izvanredni občni zbor z naslednjim vsposedom: 1. Letno poročilo tajnika in blagajnika. 2. Razgovor in sklepanje o novem poslovniku. 3. Volitev 1 odbornika. 4. Raznoterosti. Po občnem zboru bo prosta zabava s petjem in drugimi razvedrili. Člani, kakor sploh prijatelji ljudske knjižnice, se vljudno vabijo na mnogobrojno udeležbo.

d V Velenju se je ustanovilo nemško pevsko društvo — s pomočjo pruskih-mark, kajne da?

o Ciril-Methodova podružnica v Ribnici na Pohorju je priredila v nedeljo 9. t. m. lepo uspelo domačo prireditev, ki so jo posetili tudi naši sosede iz Vuzenice, Vuhreda, Lehna, Št. Lovrenca in Maribora. Pogrešali smo marsikoga izmed domačinov, vemo tudi, kdo vedno za to poskrbi, samo če le koristi skupni narodni stvari, o kateri gotovi ljudje vedno govorijo, v resnici pa proti delajo. V imenu glavne Družbe je govoril g. Prekoršek iz Celja, ki je prav poljudno razložil naloge, ki jih zasleduje Ciril-Methodova družba ter zlasti kazal na velike dolžnosti, ki čakajo na mlado podružnico, ki se je ustanovila v Ribnici. Navzoči so z zanimanjem poslušali g. govornika. Na sporedu je bila tridejanka „Čevljar“, ki se je igrala v splošno zadovoljnost kar najboljšo, pevski zbor nam je zapel več lepih umetnih in narodnih pesmi. Veliko sveče in še več veselja nam je pa pripravila šaljiva tombola. Hvala vsem, ki ste se trudili za to narodno prireditev, naj bi podružnica nam skoro zopet pripravila kaj enakega!

Iz slovenjegraškega okraja. V »Straži« št. 3. z dne 7. januarja t. l. čitamo, da se res čudimo, sledeče: »Treba bo naročiti sveč za cerkveno porabo. Prav toplo priporočamo Avg. Güntherja; njegove sveče se po kakovosti in ceni sigurno lahko merijo z izdelki drugih tvrdk. Ker je gosp. Günther naš mož, pristaš »Kmečke zveze«, treba, da ga podpiramo. Duhovniki starotrške dekanije.« Čujte in strmite, Slovenci, ta August Günther je pa pristni in strastni Nemec, katerega je iz narodnega stališča kot svečarja ravnotako priporočati, kakor peka Orniga v Ptuj. — Mi sploh dvomimo, da bi čast. duhovniki naše dekanije bili take slovenskemu narodu škodljive agitacije zmožni. — Obžalovati moramo, če se sploh najdejo pod v »Straži« imenovanimi taki duhovniki starotrške dekanije, kateri bi za judovske groše iz narodnega slov. stališča priporočali ljudi, kakor je Avgust Günther. Če — potem vemo, pri čem smo!

v Občni zbor „Šaleške čitalnice“, ki se je vršil 13. prosinca si je izvolil za 1910 sledeči odbor: predsednik A. Kocuvan, trgovec, podpredsednik Ivan Koropec, učitelj, blagajnik Jos. Skoberne, gostilničar, tajnik Miloš Tajnik, učitelj, odborniki Fr. Vrečko, trgovec, Jakob Volk, krojač, Tonče Kurnik, jurist. — Obenem se je sklenilo prirediti na pustno nedeljo veliko pustno veselico in maskerado, na kar že danes opozarjamo.

Mariborski okraj.

u Iz mariborskega okraja. (Poglavje o naših nezavednosti). Naš politični okraj šteje krog 170 občin. Koliko teh občin pa uraduje slovensko? Le majhna peščica jih je, ki čutijo, da jim tudi kot Slovincem gre to v Avstriji, kar drugim narodom. Politična oblast jih raditega ne preganja, ampak jim pošilja slovenske dopise Druge občine pa (in posebno žalostno je, da tudi take, kjer so župani slovenski državni in deželni poslanci!) se ne upajo poslati slovenskega dopisa ter se celo ne morejo odločiti za slovensko uradovanje (Orehova vas, Malna!) Pri tem pa streljajo s svojimi nemškimi poročili take kozle, da človeka začne prejšnja boleti, predno razvozla, kaj pravzaprav hočejo. — Nedavno je nekdo pisal na nek urad prošnjo slovenski. Urad mu je slovensko odgovoril. Ista oseba je pa drugokrat pisala istemu uradu — nemški. In še se nam naj ne posmehujejo?! — Nekaj več prihodnjic!

m Lehen pri Ribnici. Na naše vprašanje glede samonemškega uradnega pečata poštne nabiralnice v Lehnu nam slavno županstvo naznanja, da je že poskrbelo, da dobi nabiralnica dvojezični pečat. To nas iskreno veseli in izrekamo vrlemu županstvu naše priznanje. Ko bi imeli mnogo takih!

a Iz Maribora. Boj za slovensko ljudsko šolo v Studencih pri Mariboru se bliža koncu. V soboto, dne 22. t. m. ob 2. uri popoldne bodo izjavili slovenski stariši pred uradno komisijo, kakšno šolo si žele. Kljub velikanskemu pritisku z nemške in socijalistične strani upamo na zmago. Izdajic bo sicer mnogo, toda število odločnih starišev je tudi veliko, ki še niso opešali v svojem prepričanju v poldrugoletnem boju za slovensko šolo.

d Iz Studencev pri Mariboru, Izjava slovenskih starišev. Nasprotnikom slovenske šole izjavljajo slovenski stariši, da bodo vztrajali pri svoji pravični zahtevi tudi v tem slučaju, če bi vsled nemškega terorizma tokrat (22. t. m.) propadli. Storili bodo vse in zbirali na novo svoje moči ter ne odjenjali poprej, dokler ne bo v Studencih poleg nemške šole stala tudi slovenska ljudska šola.

z Zgorelo je v nedeljo zvečer v Hočah pri Mariboru gospodarsko poslopje pos. Rečnika z vsemi pridelki, gospodarskim orodjem in perutnino. Požarni brambovci so ogenj srečno omejili, da ni posegel tudi na druga poslopja v bližini.

z V Št. Ilju je izvoljen za načelnika krajnega šolskega sveta slov. župan Thaler, za podnačelnika pa župan v Ciršaku, gosp. Hauc, tudi Slovenec.

z Umrl je 17. tm. popoldne v Mariboru veleindustrijalec in veleposestnik g. Karl Scherbaum, star 66 let. Imel je v svoji lasti več graščin, pekarijo v Zg. Andricu pri Gradcu, v Trstu in dva paromlina, jednega v Mariboru, drugega pa v Bistrici nad Mariborom.

z „Dom“, registroyana delavska stavbena zadruga z omejeno zavezo v Mariboru sklicuje četrti redni občni zbor na nedeljo, dne 23. prosinca t. l. ob 10. uri popoldne v sejno dvorano Posojilnice v Mariboru. Dnevni red je sledeči: Poročilo načelstva, odobrenje letnega računa, razdelitev čistega dobička, volitev načelstva (7 članov), volitev računskih pregledovalcev (3 člani), volitev razsodišča (5 članov), čitanje revizijskega zapisnika, razni predlogi. Člani, udeležite se polnoštevilno zborovanja zadruge, ki pospešuje Vaš blagor!

v Pri Sv. Lenartu v Slov. gor. je pretekla poslovna doba sedanjega obč. odbora že meseca dec. lanskega leta in vendar si še nemškutarji ne upajo razpisati volitev. Kaj pa pravijo k temu oblasti?

v V Št. Ilju se ustanovi formalno dne 23. jan. nemški „Turnverein“. „Marb. Zeit.“ piše, da so njegovi člani sami kmečki fantje.

z Iz Ruš. Na Štefanovo je priredilo tukajšnje „Bralno društvo“ običajno veselico v prid ubogim šolarjem. Prireditelji veselice se niso zaman trudili, želi so obilo hvale od navzočega občinstva. Pa tudi denarni uspeh veselice je ugoden. G. predsednik je še posebej nabiral v isto svrhu in tako se je nabralo blizu 150 kron, za katere se bodo kupili čevlji ubogim otrokom. — Vsem darovalcem in vrlemu gledališkemu osebju srčna hvala!

a V občini Plac ob nemški meji (pri Svičini) so zmagali nemškutarji.

v Od Sv. Lenarta v Slov. gor. Področje tukajšnje ckr. davkarije spada v popolnoma slovensko ozemlje. Vendar si nas upajo davčne oblasti klofutati s tem, da nam imenujejo zagrizene Nemce in nestrpljive nemškutarje za davčne uradnike, ki se oficijelno udeležujejo vsake vsenemške in šulferejske slavnosti. Lani smo dobili celo oficijala, ki je bil popolnoma nevešč našega jezika. Pa ta je bil vsaj sam toliko pameten in pravičen, da je izjavil, da v tem okraju ni zmožen uradovati. — Prosil je za prestavo ter je v prošnji povdarjal, da on s slov. strankami ne zna občevati. A strmite, kakšen odgovor je dobil: „Sie müssen hier verbleiben, denn wir brauchen Sie hier“. — Davkar Grejan je pač potreboval vsenemških agitatorjev in priganjačev za šulferejsko šolo. Pa mož pravičen kakor je bil, se ni hotel v politiko mešati, zato se mu je nazadnje vendar ugodilo in je bil prestavljen. — Zato pa smo dobili Derniatsche in druge.

Ptujski okraj.

v Vellkonedeljski orožniki so prijeli v Trgovišću 32 letnega peka Štojsa iz Krškega okraja, kateri je skušal pri gostilničarju Horvatu v Cvetkovcih zmenjati ponarejen 5 kronski tolar. Ker se je pri Štojsu našlo več drobiža, je menda že nekaternike opeharil. Bil je že enkrat v Rudolfovem obsojen zaradi ponarejenja srebrnih goldinarjev.

d Znaní miklavževski Stuhec poroča o vzmetinskem shodu po svoje v „Straži“. Stuhec bo za svoje zavijanje že še dobil zaslužen plačilo!

a Telovadno društvo „Ptujski Sokol“ ima dne 23. t. m. v čitalniških prostorih v Ptnju ob 3. uri popoldne svoj občni zbor. Dnevni red: 1. Poročilo odborovo. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo načelnika. 5. Volitev. 6. Slučajnosti. Gosti dobrodošli. Odbor.

p Sv. Bolfenk pri Središču. Na naše vprašanje v št. 1. „Narodnega Lista“ z dne 7. tm. smo dobili zdaj odgovor. „Narodni Dnevnik“ nam je sporočil: g. Robert Košar je izstopil iz narodne stranke. Vedeli smo že dalje časa, da je pristopil h klerikalcem, izvabiti smo hoteli le še njegovo izjavo. Sedaj vemo, pri čem smo. Po tem bomo tudi uredili svoje korake. — Vemo tudi vse vzroke njegovega izstopa in še marsikaj drugega. Če bo treba, bomo govorili.

p Cerovec. V sršenovo gnezdo je dregnil dopisnik iz Brebrovnika, ko se je spomnil v kratkih

besedah svetinjske posojnice; to je zabrnilo v klerikalnem gnezdu. Ta posojilnica itak ni nič drugega kakor župnikova past, v katero si lovi podrebnike.

p Ivanjkovec. „Spreдай liže, zadi praska“, kdo je to? To je župnik Bratušek, ki nas vedno v „Slov. G.“ in „Straži“ napada.

p Trstenik. Zamorci v Afriki čitajo v Mõhorjevem koledarju, da je Anton Jerebič, načelnik krajnega šolskega sveta — bil.

p Brebrovnik. Kaj vse bi rad odpravil župnik Bratušek? Naprvo seveda „Nar. List“; „Štajerca“ ima rad. „Narodni List“ pa primerja na prižnici s crknjenim psom; pač lepa beseda božja. Potem so mu napoti seveda tudi naročniki „Nar. Lista“. Če pride kateri k njemu k spovedi, pa se noče odpovedati „Nar. L.“, začne se jokati. Kje neki vzame tako hitro kakor orehe debele solze? — Domače trgovce ima zelo v želodci. — „Svoji k svojim“ pravi vedno svojemu „kaplanu“, kadar ga pošlje v Ljutomer kupovat k — židovi!

p Ivanjkovec. Župnik Bratušek blagoslovlja nas svetinjske župljane ne z monštranco ali blagoslovljeno vodo, ampak z brezovo metlo, ki jo namaka v Matekovi gnojnici. Najprej, ko je prišel k nam, nas je opljuval, zato pa smo mu morali dati zbirco, da si je lahko kupil gorice in ustanovil „gasilno“ društvo, ki gasi iz sodov s pipami in litri. Tako se je zgodilo, da je neko večer, ko so ravno minile „gasilne“ vaje, bila sila za spoved v Lahonce. Pa Bratušek ni šel; kaj je njemu za eno dušo? Žena je umrla še isto noč brez sv. popotnice, njeno dušo pa ima Bratušek na vesti. Zaradi tega jih je slišal par prav toplih od dekana Cafa. Zares, vnet duhovnik.

v Prostovoljno gasilno društvo za ormoško okolico s sedežem na Hardeku priredi v nedeljo dne 23. prosinca 1910 v prostorih gostilne pri „Solncu“ gospe Julijane Kalchbrenner v Ormožu, veselico. Na vsopredu je srečolov z dobitki in prosta zabava. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstop imajo le povabljeni in po njih vpeljani gosti.

z Iz Mihalovec. Opeko za spravišče gasilnega orodja požarne brambe v Ivanjkovcih so začeli te dni zvažati. Stvar napreduje in to nas veseli!

v Iz Brebrovnika. Ženo posestnika Krajna iz Babinec so našli pri županu Janežiču v kravjem hlevu, kjer si je hotela odpočiti. Siroti je umrl otrok, in to si je gnala tako k srcu, da je od pogreba odbežala in je teden dni niso mogli zaslediti.

Ljutomerski okraj.

v Kmetijsko društvo na Stari cesti ima v nedeljo dne 23. prosinca popoldne ob 2. uri v šoli svoj občni zbor. — Dolžnost vsakega člana je, da pride.

v V Ljutomeru uprizori murski „Sokol“ v nedeljo dne 23. januarja t. l. v dvorani g. Kukovec ob 7. uri zvečer znano burko „Moč uniforme“. Ker prekaša ta burka po njeni zabavni vsebini vsa slična dela, opozarjamo še posebej na nje vprizoritev slavno občinstvo. Nazdar!

Slovinci v tujini.

Slovensko izobraževalno in podporno društvo „Domovina“ v Gradcu ima svoje prostore v Stigergasse 2/1. —

a Obiskovalci zimske kmetijske šole v Andritz pri Gradcu prirede v soboto, dne 22. t. m. v veliki dvorani g. Renschmidta v Andritz plesni venček. Svira godba c. kr. pešpolka št. 7. Vstopnina 1 K. Začetek ob 7. uri zvečer. Med obiskovalci šole je več Slovencev.

Iz Gradea. V nedeljo 9. t. m. se je vršil redni občni zbor društva »Domovina« v društvenih prostorih Stigergasse št. 2/1. Bil je jako dobro obiskan. Slišali smo iz poročil odbora, da je prav marljivo deloval. Kljub marsikaterim zaprekam in nasprotni agitaciji, se je priredila 17. vinotoka l. l. vinska trgatev, 14. listopada pa Martinov večer. Vsakokrat so bili prostori polni. Nadalje so se priredila predavanja v društvenih prostorih in sicer vsako nedeljo in praznik; tudi lepo število novih članov je pristopilo v tem kratkem času, odkar je bil novi odbor na krmilu, tako da je lahko vsak zaveden graški Slovenec ponosen na napredujoče nam društvo »Domovina«. Kdor naše razmere pozna in ve, kako je bil društveni voz zavožen, se bo gotovo čudil, ako vidi društvo napredovati. Novi odbor se ni vstrašil zaprek, ampak se je vpregel v delo in društvo zopet postavil na trdno podlago. To je bil tudi najboljši odgovor vsem nasprotnikom. — Graški Slovenci, ne zamudite prilike ter obiščite društvo »Domovina«, ki je edino pravo izobraževalno društvo. V njem ležijo sledeči listi na razpolago: »Slov. Narod«, »Slovenec«, »Nar. Dnevnik«, »Straža«, »Narodni List«, »Rdeči Prapor«, »Primorec«, »Sloga«, »Mir«, »Korošec«, »Dolenjske novice«,

»Naprej« in »Domoljub«. Tudi lepo urejena knjižnica je na razpolago.

Iz Gradea. Na rednem občnem zboru društva »Domovina«, kateri se je vršil v nedeljo 9. t. m. v društvenih prostorih, se je izvolil sledeči odbor: Petelinšek Franjo, predsednik; Jerman Franjo, podpredsednik; Isek Franjo, tajnik; Windischer Jože, namestnik tajnika; Prus Franjo, blagajnik; Kos Anton, namestnik blagajnika; Režabek Andrej, gospodar; Stegmüller Rudolf, knjižničar; Kohne Ignac, Kralj Vekoslav, odbornika; Pirnat Ferdinand, Žnidar Jože, pregledovalca računov; Kodelja Anton in Mravlje Ivan, namestnika. — Ta imena jamčijo, da je društvo zopet v rokah odbora, kateri bode deloval za napredek društva in za probujanje graških Slovencev. — Še ena misel se je sprožila na občnem zboru: da bi se izvolil ženski odsek, ki bi nalogo imel, sam med seboj se pogovarjati, kako delovati za napredek društva. V ta odsek so izvoljene tovarišice Vegan Katica, Vrečko Rezika in Cimerman Vekoslava. Tudi s tem se je naredil korak naprej, ker tovarišice lažje pridejo v dotiko s svojimi tovarišicami in agitirajo za društvo; tudi pri veselajah lahko veliko pripomorejo. Ko je tovariš predsednik občni zbor zaključil, ste govorile prav navdušeno tovarišici Cimerman Vekoslava in Vrečko Rezika. Govornici sta vse navdušili in so njiju govori gotovo vsakemu globoko v srce segali.

Vestnik „Zveze slovenske napredne mladine“.

Središče. Naš pododbor napredne mladinske organizacije je imel 16. tm. svoj občni zbor, katerega se je udeležilo lepo število članov. Organizatoričao delovanje pododbora v pretečenem prvem letu je bilo prav živalno in je združenih v naši krajevni mladinski organizaciji že blizu 100 članov. Izvolil se je tudi nov odbor, ki se je sestavil sledeče: Tov. Muzek Ljudevit, predsednik, tov. Kušter Ljudevit, podpredsednik, tov. Polanec Marija, podpredsednica, tov. Ravšl Matilda, blagajničarka, tov. Šulek Anton, tajnik, tov. Kočevar Franc, tov. Dogša Leopold, tov. Ravšl Franc, tov. Ivanuša Alojzija in tov. Kolarič Alojzija, odborniki ter odbornice. Novi odbor čaka veliko trudapolnega dela in s sodelovanjem vseh članov upamo doseči vse one cilje, ki smo si jih zapisali v program v dobrobit našega slovenskega naroda. Tovariši, na delo. Mladinske pozdrave tudi vsem ostalim sobojevnikom napredne mladinske ideje na Spod. Štajerskem. — Mladenič iz središke okolice.

Mladinski shod pri Sv. Barbari v Halozah, ki se je vršil 16. t. m. v ondotnem šol. poslopju ob priliki občnega zbora bralnega društva »Naprej«, je kar najlepše uspel. Velika šolska soba je bila polna barbarske napredne kmečke mladine; prišli so tudi mnogi očetje in matere, da slišijo sami, koliko je resnice na tem, da je nova kmečka mladinska organizacija »brezverska«, mladini škodljiva itd., kakor je ljudem tako marljivo dopovedoval s prižnice domači g. kaplan Rabuza. Da bi mladino odzabil z našega shoda, je priredil tudi v farovžu popoldne nekakšen sestanek fantov in deklet, z oblubo seveda, da dobe zastoj — pijačo. To je torej najvišja privlačna sila klerikalnih mladinskih organizacij! Vendar pa vabe in oblube niso mogle odvrniti zavedne barbarske mladine, ki je vsled visoko organizirane šole in marljivega tamkajšnjega učiteljstva izobražena in razumna, da je veselje. Urednik Lesničar je na shodu opisal znane črje napredne mladinske organizacije, pozivajoč tovariše in tovarišice, da se je trdno oklenejo in vstrajo. Napade in blatenje nasprotnikov naj mirno prezirajo. Duhovniki in drugi takozvani branitelji vere in pravnosti bijejo sami sebi v obraz, ako nas obrekujejo in ako rabijo proti nam nepoštena sredstva. Ako bodo delali tako, bodo ubili sami sebe in celastavba, sezidana na laž in preganjanje političnih nasprotnikov, se bode zrušila. Pustimo klerikalne tovariše in tovarišice pri miru, skušajmo jih le mirnim potom pridobiti, gledajmo pa pred vsem na to, da se bodemo sami čim bolj usposobili in izobrazili za boj, katerega bodemo kot možje bojevali in s svojo odločnostjo in trdnostjo izvojevali do zmage. Govornik je tudi opisal naloge in delovanje kraj. odborov. Njegovim izvajanjem se je pridružil g. nadučitelj Ogorelec, ki je z lepimi besedami pozival stariše, naj vplivajo na svoje sinove in hčere, da pristopijo v mlad. organizacijo, kjer imajo priliko do stanovske in narodne izobrazbe. Konečno se je izbral krajevni pododbor. S tem je ustanovljena prva trdna postojanka ZSNM v Halozah. Naj živi, cvete in raste!

Delavski obzornik.

n „Slovensko delavsko podporno društvo v Celju.“ Novi odbor je pridno na delu. Društveno notrajno življenje se začinja zopet razvijati. —

Upamo, da bode pristopilo mnogo celjskih Slovencev kot podpornih članov. Tudi na pridobitev novih rednih članov upamo. Mnogo jih je pristopilo že ta mesec. — Tudi društvena čitalnica je v dobrem stanu in je na razpolago lepa vrsta časopisov. Društvena knjižnica se vedno bolj izpopolnjuje. — Novi odbor misli tudi na snovanje podružnic po raznih primernih krajih. — V društveni gostilni, ki je sedaj v lepem redu, je potreba prav dobra. Vabimo celjske Slovence, da podpirajo društvo s pristopom in z obiskom gostilne. — Društveni prostori so na Grabnu št. 7.

u Narodna Del. Org. v Trstu otvori z 2. febr. debatni tečaj, na katerem se bo v poljudni, neprisiljeni obliki razpravljalo (debatiralo) o raznih socijalnih vprašanjih.

Zahteve železničarjev. Na nekem sestanku slov. železničarjev v Trstu se je razpravljalo tudi o provizijskem inštitutu južne železnice. Sprejela se je rezolucija, v kateri se zahteva: 1) naj se določi odmerjenje cele provizije na 100% zadnje plače, kakor je to pri penzijskem zavodu za podradnike in uslužbence, in ne samo na 85% zadnje plače, kakor je sedaj. 2) Takozvanim provizijskim delavcem (subakordantom), kateri so že tri leta pri južni železnici zaposleni, se mora vstop v provizijski inštitut, kakor to pravila jasno določajo, dovoliti. Okrožnica št. 551. A od 11. dec. 1909 se mora v tem smislu preklicati. 3) Vsem uslužbencem z dnevno plačo, brez ozira na starost do 55. leta, naj bo dovoljeno doplačevanje za vsa službena leta nazaj in se jim ta leta štejejo v provizijo, doplačevanje pa se naj razdeli na 60 mesečnih obrokov in ne samo na 24, kakor je zdaj določeno. 4) Uslužbenci južne železnice si izgovorijo pravico, da si smejo sami določiti število let, za katera hočejo doplačati in so jih doslužili pred 35. letom. 5) Pravila provizijskega zavoda se naj jasno in razumljivo sestavijo in se naj izdajo za uslužbence slov. narodnosti v slovenskem jeziku.

Trgovski ples
se vrši 23. januarja v veliki dvorani „Nar. doma“ v Celju.

Zadnji dopisi.

u Kmetijsko bralno društvo v Ložnici pri Zalcu je imelo 16. tm. občni zbor. Društvo je pretečeno leto prav dobro delalo. Predsednikom je izvoljen g. Ivan Naraks. Obširno prihodnjič.

u Ciril-Metodova podružnica na Vranskem priredi v nedeljo 23. tm. veselico v salonu gosp. Kosenine. Na dnevnem redu petje in govor gosp. potovalnega učitelja Iv. Prekorška. Začetek ob 5. uri pop. Vstopnina 40 vin.

u Obsojeni brežiški turnar. Dne 18. tm. se je vršila v Brezicah razprava proti brežiškemu turnarju Bieberju, ki je 12. sept. l. l. na postaji na Vidmu streljal na Slovence in pri tem ranil hčerko nekega železniškega čuvaja. Obsojen je bil na 70 K globe. Ali se spominjate, kako so vpili takrat nemški časopisi in poslanci, kakšni razbojniki so Slovenci?!

u „Bindšarsko kmečko visoko šolo“ za smehljivo imenuje včerajšnja številka celjske nemške čunje „Deutsche Wacht“ slovensko kmetijsko šolo v Št. Jarju ob j. ž. in drzno hujska proti tej šoli. Slovenski kmetje, ali ne pravi ptujski „Štajerci“ vedno, kako vneti za vaš gospodarski napredek so naši Nemci? Pa še te šole vam ne privoščijo! Ali jih vidite lažnice??

u Tudi „gospodarski“ uspeh klerikalnih poslancev. Nemški gostilničarji na Zgornjem in Srednjem Štajerskem so sklenili, da bodo pretrgali vse kupčijske zvrze s Spodnještajersko in da ne bodo sploh več prišli po naša vina, ker so slovenski klerikalni poslanci glasovali za zvišanje davka na pivo. Poljubite klerikalnim poslancem roke, kmetje!

u Iz Podsrede. Naš ljubi g. Matijče je na praznik sv. Štefana svojim vernim in brezvernim poslušalcem o „spravljivosti“ pridigal. Da bi njegov duhovit govor bil bolj zapopadljiv, je navedel lepo priliko o psu in kamenju. Ta pridiga je bila, ako pomislimo na tožbo zaradi osata itd. — zelo neokusna in v protislovju z dosedanjim ravnanjem g. Matijčeta. Toda v nedeljo 9. tm. smo se prepričali, da je g. Matijče vendar na potu poboljšanja. Med drugim nam je zopet slovesno naznanil, da ne pojde na Pohorje, kar nas v resnici zelo veseli. Potem je pohvalil trgovca Ernest Kosa, kterega je g. Matijče do sedaj bojkotiral. Z ozirom na vse to je pričakovati, da se bojkot neha in bode gosp. Matijče ne samo juho srebal, temveč tudi govedino od domačega mesarja užival in tudi druge potrebščine pri gori omenjenem trgovcu kupoval. Kot protiuslugo mu bode g. Kos kot naročnik „Slov. Naroda“ list posojeval in g. Matijče bode zopet lahko kakor svoječasno iz „Tagespoštnei“ podlistkov snov za svoje nedeljske pridige crpal.

Gospodarski paberki.

O presnemanju vina.

(Dalje in konec.)

Posoda, to je sod, v kateri se vino presnema, mora biti popolnoma čist; suazen tako, da je voda iz sode stočena ravno tako čista, kakor smo jo v njega nalili.

Osobje, katero vino presnema, naj ne kadi, ker se vino kaj rado duha navzame, še celo pa ni umestno med delom kaj uživati, kakor kruh itd. Kajti prav lahko se zgodi, da pade od kruha kaj v vino, na kar se prav rado pripeti, da v vinu takozvano „mlečno kisló kipenje“ povzroči.

Paziti nam je tudi na to, da se le čisto vino presnema; to se pravi: kadar prične kalno vino teči, se mora tega koj posebej točiti. O kalnosti vina se prepričamo, ako ga pogostokrat v kozarec natočimo ter ga opazujemo. Kalno vino, če imaš čistilne aparate, kateri so različni, takoj sčisti in tako čisto vino potem lahko k prejšnjemu priliješ, oziroma za dopolnitev sodov porabiš. Drože pa vsak kletar po svoje uporabi.

Omeniti mi je tudi še, da z zakajanjem vinu namreč črnemu ali rdečemu, kolikor toliko barve odvezamo, vsled česar se mora te skromnejše zakaditi.

Priporoča se, da je vino v lepem vremenu presneti, kar ni zmeraj in povsod opravičeno. Resnica je, da se v lepem vremenu vino hitreje čisti; na to se pa ne moremo ozirati, kajti kdor ima veliko vina in obilo drugega dela, izvrši ta posel, kadar mu čas dopušča; kaj pa veliki vinski trgovci, vinske zadruge, kateri imajo mnogo vina za presneti? Ti vendar ne morejo biti tako hitro gotovi kakor se vreme izpreminja.

Pripeti se tudi večkrat, da eno ali drugo vino noče čisto postati; v takih slučajih je treba presnemanje večkrat ponoviti.

B. Supanc, Prekorje.

Na dolgo krmiti, na kratko nastiljati!

Navadno delajo naši ljudje ravno narobe! Menijo namreč, da storiyo živadi posebno dobroto, če ji naredijo krmo s tem, da jo na kratko narežejo in še celo poparijo, kolikor mogoče sprejemljivo. Način, kako živina žre in preživa, nas poučuje ravno nasprotno. Če se zaradi nepravilnega krmiljenja začne prebava motiti, ve kmet takoj, kaj manjka. Če vzame bolno živinče dolgo, fino šeno ali otavo in ga poje, potem se to z veseljem pozdravi kot znamenje zdravja in prihodnji dan se zopet pridno rez dela in pari. Narobe svet! — Ravnotako pri steljni slami. Koliko je gre pod nič. In ravno tukaj bi bilo rezanje na 20 do 30 cm dobro. A tukaj se ljudje boje dela. Rezana steljna slama se gnojnice mnogo bolj navleče ko dolga ali jezna slama. Del, ki je ostal suh, se lahko pri kidanju potegne proti jaslim in zopet porabi. Na gnojišču se tak gnoj lažje raztrese in stlači, na polju se mnogo lažje trosi in ni ga treba posebe vlačiti v brazde, kar je jako sitno, zamudno in nadležno delo. Treba je, pri letošnjem pomanjkanju krme opozoriti na te nedostatke.

„Gosp. Gl.“

u Zapisnik dohodkov in stroškov je za vsakega kmetovalca nujna potreba. Začnite vsi takoj sedaj in kdor je od novega leta zamudil, naj to naknadno dopolni.

Obrtni vestnik.

u Naročila za armado pri malih obrtnikih. Ministerstvo za javna dela je na predlog obrtno-pospeševalnega urada pred kratkim izvršilo naročila za vojaške potrebščine za l. 1910 pri malih obrtnikih (potom obrtnih zbornic na obrtne zadruge.) V l. 1910 so bo poleg dozdajnih 25% skupnih potrebščin še nadaljnih 12 1/2% naročilo pri malih obrtnikih, in sicer vsega skupaj 92.305 parov obutal v vrednosti krog 1.252.000 K ter jermenarskih, sedlarskih in podobnih del v vrednosti 397.000 K (v l. 1909 samo 70.050 parov obutal in za 324.357 K jermenarskih in podobnih del).

Razne novosti.

z Žalosten slučaj. Pri Sv. Roku na Goriškem je neka 14 letna deklica zanosila z lastnim 17 letnim bratom.

v Velika rodbina. V Reko je došla 9. jan. velika rumunska rodbina, obstoječa iz 200 glav, da bi se izselila v Peru (Južna Amerika). Od pradede do zadnjega dojenčka so bili vsi člani ene in iste rodbine. 89 letni praded je vodil sam celo rodbino čez morje.

u Veliki požar je 11. t. m. na Gornjem Suhoru v viniški župniji na Kranjskem osim gospodarjem uničil vsa poslopja. Škoda znaša blizu 40.000 K. Štirje so bili zavarovani za 6900 K, štirje pa sploh ne.

v Star zaljubljenec. V Pečuhu se je obesil 98 letni bogati meščan Makai zaradi — ljubezni. Bil je zaljubljen v 16 letno lepo deklico, katera ga je zaradi denarja hotela tudi vzeti, a ji tega stariši niso dovolili. Iz obupa se je na to zaljubljeni starček obesil.

Loterijske številke.

Trst, dne 15. januarja 1910: 1. 65, 38, 33, 78.
Lino, „ „ „ „ 22, 49, 12, 52, 5.

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

C. kr. okrožna kot trgovska sodnja v Celju
dovolila je dne 9. decembra 1909 št. 549/9
Gen. I. 276

razpust in likvidacijo

„Kmetijske zadruge vknjižene zadruge z omej. poročtvom v Slovenjgradu“.

Likvidator je gospod **Jakob Vrečko v Slovenjgradu** in njegov namestnik **Franc Verdnik v Šmartnem.** 35 1-1

Upniki zadruge se pozivljejo, da se do 1. februarja 1910 pri likvidatorju oglase.

Izjava.

Jaz podpisani Franc Paher obžalujem, da sem z mojimi nepremišljenimi besedami razžalil na časti gospoda Ivana Cesar podobarja v Mozirju, in se mu zahvaljujem, da je od vlozene tožbe odstopil ter se zavežem, da mu ne prizadenem nobene žalitve več.

Mozirje dne 16. januarja 1910.

Franc Pahernik.

Stanovanje

v Celju, Schillerjeva ulica št. 3 (hiša Zveze slov. posojilnic) z dvema sobama, kopalno sobo, kuhinjo in drugimi pritliklinami, električno razsvetljavo se odda s 1. svečanom ali 1. sušcem 1910. — Natančneje se poizve pri hišniku ali pri upravitelju hiše dr. A. Božiču, odvetniku v Celju, Rotovška ulica št. 15.

Ravnokar dogotovljena

nova hiša

z dvema stanovanjema in dvema podstrešnima sobama ter z lepim, ograjenim vrtom v Zavadni pri Celju, se takoj proda.

Vinko Kukovec, stavbeni podjetnik,
Lava pri Celju. 48 3-2

Malo stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje, shrambe in predsobe, **električno razsvetljivo** in vodovodom se odda z 1. svečanom 1910 v Zvezni hiši v Celju, Schillerjeva ulica št. 3. — Pojasnila daje hišnik ali tudi upravitelj hiše dr. Anton Božič, odvetnik v Celju, Rotovška ulica št. 15.

Sukno

ševjot in kamgarn za moške obleke se dobi v velikanski izbiri in nizkih cenah v narodni veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje.

Vzorci proti vrnitvi zastoj in pošiljatve čez K 20—franko. Zahtevajte „**Bomba**“ tkanina, preizkušena najboljša za žensko in možko perilo. Kos 23 m franko K 15'50. Naročite cajgaste ostanke po 20 m trpežni K 8'—, fini K 10'—, zelo fini K 12'—.

Listnica uredništva.

Semileko: Nasprotniki bi stvar samo izrabljali proti nam. Zato rajši ne! — **Gradeo:** Z narodnega stališča sem smatral za boljše objavljeno obliko. Vsebinska je ostala ista! Zdravi! — **Z., Ivanjkovi:** Bo prišlo nekaj prihodnjic. — **Dobova:** Danes že eden. Več prihodnjic. Zdravi! — **Sv. Bolfenk pri Središču:** Le oglasite se večkrat, samo bolj mirno in brez kakih psov. Se tako več opravi! Zdravi!

Zahvala.

Ob prebrdki izgubi moje žene, gospe

Marije Blažič

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancom in preč. duhovščini, da so tako številno spremili pokojnico k zadnjemu počitku. Naj v miru počiva!

Št. Janž pri Rečici, dne 14. jan. 1910.

Žalujejo ostali.

Vabilo k

rednemu občnemu zboru

„Hranilnice in posojilnice v Braslovčah, registrirane zadruge z neomejeno zavezo“, ki bo

v sredo, dne 2. febr. 1910 ob 2. uri pop. v uradnem prostoru v Braslovčah.

VSPORED:

1. Poročilo načelstva.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Poročilo računskega pregledovalca.
4. Odobrenje letnega računa pro 1909.
5. Sklepanje o razdelitvi čistega dobička.
6. Sprememba pravil.
7. Volitev načelstva in rač. pregledovalcev.
8. Slučajnosti.

Načelstvo.

Svarilo.

Naznanjam, da sem svojega nečaka g. **Ernsta Pelle** odpustila iz svoje trgovine in izjavljam, da imenovani ni upravičen za tvrdko prejemati denar ali denarno vrednost, tudi izjavljam, da ne prevzamem nikake odgovornosti za njegove obveznosti.

45 1 **Ferd. Pelle vdova.**

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivoga, dobrega, puljenega 2 K, boljšega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velečnega, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivoga 6 K; 7 K; belega, činega 10 K, najfinejši drsnj 12 K. — Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, moorega, belega ali rumenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka. z 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 26 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 2 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti najaz ali zamenjati franko. Za neugajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko.

S. Benisch, Deschenitz, šte. 199, Sumava, Češko.

Prodajam prostovoljno lep, popolnoma zasajen in rodovit

vinograd

s poslopjem, hram in prešnico. V vinogradu se letno pridela 130 do 140 veder vina. Leži v lepem, zdravem vinorejskem kraju v Prekopni pri Zdolah. — Cena nizka. — Vpraša se pri **Francu Pleterski**, krčmar, Rajhenburg.

Darujte za Nar. sklad!

Proda se zaradi bolezni hiša

z gostilno, tobakarno in prodajalno z mešanim blagom na zelo prometnem kraju blizu mesta in kolodvora za ceno 20.000 K. Prostor je zelo priporočljiv za ustanovitev kake večje trgovine. Več se izve pri upravitelju tega lista.

Kovačnica

na dobrem mestu v Gornjemgradu, koja že obstoji nad 40 let,

se da v najem

vsled smrti prejšnjega kovača. Več pove **Franc Šarb v Gornjemgradu.** 5 3-2

Kdor je osivel, izgleda star.

Izvrstna zajamčeno neškodljiva sredstva za barvanje las so:

1. Vitkov „**Vedno mlad**“ plavo, rjavo, in črno barvilo. Pobarva takoj in trajno. Ena škatlja štiri krome.

2. Vitkov „**Nucin**“, stekleničica eno krono.

Ta sredstva za barvanje las so se jako dobro izkazala v tisoč slučajih. Edino pristna iz kem. laboratorija

Fr. Vitek & Co., Praga II.

Zahtevajte samo Vitkove preparate, vse druge zavrnite!

Zaročne in poročne prstane

Rafael Salmič

vljudno priporoča

trgovina z urami in zlatino v „Narodnem domu“ v Celju.

Velika izber **novosti**, zlatih in srebrnih verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic, uhanov, prstanov, gospodskih in damskih ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d. **Naročite cenike.** Postrežba točna in solidna.

Pri Sv. Jakobu občina Kalobje se prodaj

posestvo

oustoječe iz več njiv, travnikov, gozda in lepega sadonosnika. Več se izve pri posestniku **Andreju Urbančiču**, Sv. Jakob, Kalobje. — Ponudbe naj se pošiljajo do 1. marca.

30 3-1

Cepljene trte

najboljše kakovosti vseh vrst na običajnih podlagah priporočja po znižani ceni Trsničarska zadruga Sv. Bolfenk p. Središču.

Ceniki brezplačno!

Opozarjamo na našo specialiteto: muskatni silvanec.

Trgovski pomočnik

zmožen slovenščine in nemščine se sprejme pri

Adolf Hauptmannu trgovina barv, Ljubljana.

Pozor!

Iz starih v nove se lahko izpremenijo moške in ženske obleke, ako jih pošljete

v kemično barvarijo **M. Medveda v Šoštanj**

s pripombo v kakšni barvi jih želite imati. — Vsled skrbnega apretiranja in gladenja v moji delavnici dobi vsaka obleka lepo fazono in izgleda kakor nova. — Ako kdo želi obleko predruščiti, mu svetujem, naj jo pred barvanjem razpara; sicer to ni potrebno. V nujnih slučajih, kakor pri žalnih oblekah i. dr. se delo izvrši v najkrajšem času.

Najsolidneje delo! — **Cene jako nizke**

Poštne hran. račun št. 54.366.

Telefon št. 48.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Uradije se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure dopoldne.

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnic in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrčkih